

Kønsnormer til forhandling

Ikke-binæres erfaringer i den normative familie

LUND
UNIVERSITY

Ro Hanswillemenke Skouboe, ri1247sk-s

Kandidatoppsats

GNVK22 Kandidatkurs

Avdelningen för Genusvetenskap, Lund Universitet

Vejleder: Malte Breiding Hansen

Abstract

This thesis examines how non-binary people are challenged by gendered expectations in their families. From the perspective of standpoint feminism the experiences of six non-binary people are given voice to through qualitative group interviews. Aiming for a gentler approach to knowledge production, a reciprocal interview design was chosen, incorporating group exercises where participants were able to share tools for how to live out their gender identities within their families. A thematic analytical approach was employed to organise and explore the empirical data. With the framework of Butler's heterosexual matrix this thesis explores how the lack of acceptance of non-binary identity has relational consequences for the family bond, ultimately resulting in internalised feelings such as loneliness and exclusion. By applying Butler's gender performativity theory, the analysis examines how non-binary individuals themselves contribute to the extension of gender norms within the family. Lastly, this study highlights that the family reproduces cis- and heteronormative expectations around gender, while accepting family members can simultaneously create spaces for the broadening of gender norms.

Nyckelord

Ikke-binär, normativitet, familj, performativitet, den heterosexuella matrisen.

Keywords

Non-binary, normativity, kinship, the heterosexual matrix.

Indholdsfortegnelse

Abstract.....	2
Nyckelord.....	2
Keywords.....	2
Indholdsfortegnelse.....	3
1. Indledning.....	4
1.1 Motivation og baggrund.....	4
1.2 Formål og forskningsspørgsmål.....	5
1.3 Forskningsfeltet.....	6
2. Teori.....	11
2.1 Kinship og queer-teori.....	11
2.2 Performativt køn.....	12
3. Metode.....	15
3.1 Standpunktsfeminisme og situeret viden.....	15
3.2 Kvalitativt fokusgruppeinterview.....	16
3.3 Materialet.....	19
3.4 Etik.....	22
4. Analyse.....	25
4.1 Anerkendelse af identitet.....	25
4.2 At vælge til og fra.....	27
4.3 Køn: ingenting men alting.....	29
5. Diskussion.....	32
5.1 Centrale resultater med kobling til teori og forskning.....	32
5.2 Studiets begrænsninger og videre forskning.....	35
6. Konklusion.....	37
7. Referencer.....	38
8. Interviews.....	43
8.1 Interview 1.....	43
8.2 Interview 2.....	43
8.3 Interview 3.....	43
9. Bilag.....	44
9.1 Bilag 1: Interviewguide.....	44
9.2 Bilag 2: Invitation til interview.....	47
9.3 Bilag 3: Samtykkeerklæring.....	49

1. Indledning

1.1 Motivation og baggrund

På et socialt medie i en gruppe for ikke-binære personer i Danmark, så jeg et opslag fra en person, som ledte efter litteratur på dansk til sin familie, der gerne ville lære mere om deres ikke-binære barns kønsidentitet. Jeg blev berørt af, at familien ville lære mere, da jeg selv oplever, at visse medlemmer af min familie kan have svært ved at forstå min kønsidentitet. Når et pronomen indimellem glipper, eller det navn, der blev tildelt mig ved fødslen i stedet for mit selvvalgte navn slipper ud over læben, oplever jeg det som en underkendelse af min ikke-binære kønsidentitet.

Dette er et studie der undersøger ikke-binære¹ og deres familierelationer². Ikke-binære personer, der vokser op i majoritets-typiske familier, det vil sige hvor familien består af ciskønnede og/eller heteroseksuelle medlemmer, oplever, at de binære kønsnormer for kvinder og mænd opretholdes i familien på sådanne måder, der disharmonerer med deres forståelse af deres identitet (Todd & DiGregorio 2025: 229). Når ikke-binære afslører deres kønsidentitet overfor deres familier, viser forskningen, at hvis familierne ikke anerkender den ikke-binære kønsidentitet, resulterer det i højere rater for psykisk sygdom (McCann et al. 2021: 2). Interpersonelle afvisninger, når eksempelvis forældre eller andre familiemedlemmer afviser båndet til deres trans eller ikke-binære familiemedlem, er forbundet med øget risiko for selvmordsforsøg (Dowers et al. 2020: 249). Omvendt, når trans og ikke-binære personer netop oplever, at familien accepterer deres kønsidentitet, nedbringer det chancerne for depression, angst, selvmord og selvskade (ibid.). Det vil altså sige, at det har fatale konsekvenser for levede liv, hvis ikke familiemedlemmer forstår og accepterer ikke-binære personers kønsidentitet. Min egen oplevelse som ikke-binær person er, at min kønsidentitet i samspil med min familie bliver en forhandling, hvor jeg som ene person har ansvaret for at oplyse familiemedlemmer og minde dem om min kønsidentitet.

¹ Jeg anvender ordet *ikke-binær* som paraplybegreb for de skiftende termer der anvendes til at beskrive kønsidentiteter, som falder udenfor eller imellem den binære kvinde/mand-forståelse af køn (Monro 2019: 126). Ikke-binær dækker både over personer, der oplever sin kønsidentitet som flydende eller skiftende inden for spektret af kvinde og mand, men også personer der slet ikke identificerer sig med de to kønsidentiteter samt personer, der ikke har en kønsidentitet overhovedet (ibid.). Kønsidentiteter, der falder under ikke-binær som samlet begreb, kan være, men er ikke begrænset til: gender queer, gender fluid, pankønnet, noitres, omnikønnet, intergender, gender nonkonform, androgyn, agender, demi m.m. (Taylor et al. 2019: 195).

² Med familie mener jeg ikke-selvvalgt familie, dvs. de nærmeste omsorgspersoner, myndighedspersoner værger, søskende o.l. til den ikke-binære, som var til stede under deres opvækst.

Sådanne udfordringer mellem ikke-binære og deres ciskønnede familiemedlemmer bliver ofte et problem som ikke-binære må løse alene. Derfor ønsker jeg at undersøge, hvad ikke-binære oplever af udfordringer, når de forsøger at få deres familiemedlemmer til at forstå deres kønsidentitet. Dette problem er vigtigt at undersøge både for at ikke-binære kan dele erfaringer og spejle sig i andres oplevelser, men også for at der bliver produceret en kontekstualiseret viden om ikke-binær kønsidentitet på dansk. Jeg vil undersøge ikke-binæres oplevelse og selvbillede af sit køn i relation til familien, genforhandling af egen identitet og familiens respons. Dette vil i sidste ende pege på områder hvor ikke-binære personer udfordrer og udvider forventninger og normer til køn, som er indlejret i den normative familie.

Dette studie kan lægge op til videre forskning eller være grundlaget for andet skriftligt materiale på dansk, der kan oplyse familiemedlemmer eller andre interesserede omkring ikke-binæres oplevelse af familiens (manglende) accept af deres kønsidentitet.

I næste afsnit beskriver jeg formålet for studiet, og præsenterer mine forskningsspørgsmål. I de efterfølgende dele introducerer jeg først forskningsfeltet, der kortlægger forskning omkring ikke-binæres trivsel i samfundet. Ved referencer til studier om queer familieforskning argumenterer jeg for, at voksne ikke-binære personers familiære relationer ikke er tilstrækkeligt undersøgt. Derefter gennemgås teori samt metode, for dernæst at præsentere de analyserede tematikker, og hvordan de hjælper med at besvare forskningsspørgsmålene. Slutteligt argumenterer denne opgave for, at ikke-binære personer både udfordres af, men også selv er med til at udvide, normerne for køn i deres familie. Dette har konsekvenser for deres relationelle bånd til familien, der både omfatter manglende anerkendelse og begrænset kontakt, samt accept og aktive tilvalg af familiemedlemmer.

1.2 Formål og forskningsspørgsmål

Formålet med dette studie er at undersøge, hvordan ikke-binære påvirkes af normative forventninger til køn i deres familie. Ved at samle flere ikke-binære individers fortællinger vil jeg undersøge, hvad ikke-binær kønsidentitet kan fortælle os om den normative familiestruktur og dynamikker. Mit forskningsspørgsmål er:

- Hvordan udfordres ikke-binære personer af – og hvordan er de selv med til at udvide – forventninger til køn i familien?

I familierelationen vil jeg altså også undersøge, hvordan ikke-binære med deres kønsidentitet er med til at udvide forståelser og forventninger til køn i familien. Det antages, at ikke-binære personer oplever både anerkendelse, men også manglende accept fra deres familie, hvilket kan påvirke relationerne og dynamikkerne og have konsekvenser for ikke-binæres levede liv. Dette vil jeg også undersøge ved at anvende følgende underspørgsmål:

- Hvilke konsekvenser får (manglen på) accept fra deres familie for den ikke-binære persons levevilkår?
- Hvilke konsekvenser får (manglen på) accept fra deres familie for familiens dynamik?

Denne undersøgelse kan bidrage til feministisk forandring ved at være en katalysator til samtaler eller strategier, som ikke-binære kan anvende, eller materialer som familiemedlemmer kan læse for at blive klogere på ikke-binæres oplevelser (med inspiration fra Kolankiewicz et al. 2024: 12).

1.3 Forskningsfeltet

Jeg vil i dette afsnit give en introduktion til det forskningsområde, hvori jeg placerer mit studie. Først vil jeg introducere det bredere forskningsfelt, hvor ikke-binære personer indgår i forskning om både sundhed, psykisk helbred og sprogbrug, dog ofte i en samlingskategori med binært transkønnede. Det viser, at ikke-binære personer systematisk usynliggøres i samfundet og hvordan de oplever lavere livskvalitet og dermed højere niveau af minoritetsstress. Studier om queer personer i relation til familie har tendens til at fokusere på homoseksuelles familiedannelse og alternative familieformer, derfor ses et hul i forskningen om queer personer og deres ikke selvvalgte familie. Slutteligt opridser jeg, hvad der findes af begrænsede studier om ikke-binære personers oplevelser af familierelationer, og hvad dette studie bidrager med til det ellers underbelyste emne.

1.3.1 Ikke-binæres trivsel i samfundet

En stor dansk kvantitativ spørgeundersøgelse blandt 62.511 personer viste at ikke-binære personer udgør en mindre, men statistisk bevist, andel af den danske befolkning (0,44%) – heraf var størstedelen i aldersgruppen 15-31 år (Frisch et. al 2019: 279-281).

Til trods for øget anerkendelse af ikke-binær kønsidentitet, er der fortsat udfordringer med systematisk usynlighed af ikke-binære personer, blandt andet i sundhedssystemer, der bruger kønnede binære kategorier (Monro 2019: 126). En kvantitativ undersøgelse fra Storbritannien viser, at ikke-binære personer har betydelig lavere livskvalitet sammenlignet med ciskønnede og heteroseksuelle personer (Government Equalities Office 2018).

En kvantitativ spørgeundersøgelse blandt 853 ikke-binære og transpersoner fra fem forskellige lande i Europa konkluderer, at ikke-binære personer selvrapporterede en betydelig værre sundhed og generel ringere sundhedstilstand end binære transpersoner (Burgwala et al. 2019). Det fortæller altså, at ikke-binære personers oplevelser ikke er fuldstændig magen til binært transkønnedes erfaringer.

Et kvalitativt interviewstudie i Storbritannien med deltagelse af 16 ikke-binære personer der var i kontakt med centre for kønsidentitet viser, at interviewpersonerne oplevede manglende sprog til at sætte ord på deres oplevelser af køn, og et stort pres for at tilpasse sig samfundets binære kønsnormer (Taylor et al. 2019: 198-200). Dermed oplevede ikke-binære personer at blive vurderet til kønsbekræftende behandling, at deres ikke-binære kønsidentitet ikke passede ind i de givne kasser og at deres køn blev usynliggjort. Det resulterede i udmattelse og selvcensur ved samtalerne i centret og at de socialt trak sig tilbage (Taylor et al. 2019: 196-199).

En stor kvantitativ spørgeskemaundersøgelse i Storbritannien viser, at størstedelen af ikke-binære studerende på højere uddannelsesinstitutioner oplevede at underviseres og medstuderendes korrekte kønsneutrale sprogbrug og tiltaleformer; såsom Mx. i stedet for Mr./Mss., var en stærk validering af deres køn (Benato et al. 2024). Omvendt rapporteres forkert brug af pronominer og fejlkønning – også gennem universiteternes officielle systemer der kun håndterede binære køn – som den største oplevelse af udslættelse af eget køn (Benato et al. 2024).

De tre studier peger på, at ikke-binære personers lavere livskvalitet ikke udelukkende kan forklares af deres transidentitet, men at det skal ses i lyset af strukturelle og sproglige undertrykkende systemer som forskningen viser både sker i sundhedssystemet og på institutionsniveau. Til dette litteratur tilføjer jeg det aspekt, at jeg undersøger familien som et 'undertrykkende system', der også er af betydning for ikke-binære personers trivsel.

I et kvalitativt interviewstudie af 13 ikke-binære personer med italiensk som modersmål, blev det kønnede sprog italiensk analyseret til at være en struktur der i samfundet udsletter ikke-binær kønsidentitet (Feketova & Raviv 2025). Både den binære opdelte sprogbrug på italiensk og samfundets forstærkende kønsopdeling gjorde, at næsten alle deltagere følte sig udelukket fra mulig anerkendelse af deres køn. Selvom dansk ikke kan sammenlignes med den grammatiske bøjning af substantiver i han- og hunkøn som på italiensk, kan studiet bruges som en parallel til dansk som et kønnet sprog. Eksempelvis ved brugen af kønnede familietitler; såsom mor/far, søster/bror, kusine/fætter mm., hvor der på dansk ikke findes kønsneutrale familietitler, og ved pronominer (hun//hende/han/ham) i 3. person, hvor et kønsneutralt pronomen ikke er udbredt i Danmark og derfor ikke bredt accepteret.

De ovenstående studier har vist, at ikke-binære personer oplever strukturel usynliggørelse indenfor sundhedsområdet, i sproget og i institutionslivet. Når det kommer til forskning om familierelationer foregår den i høj grad ud fra et homoseksuelt perspektiv.

1.3.2 Queer familieforskning

Indenfor queer familieforskning ses der en overordnet tendens til at fokusere på homoseksuelles selvvalgte³ familiekonstellation. Bl.a. hvordan queer forælderskab, familiedannelse og adoption skabes i relation til og med afvigelse fra heteronormative strukturer (Dyer & Mecija 2022; Chen 2024; Zhang & Chen 2023). Det kan også vise sig i udfordringer med at definere sig som en queerfamilie, da den altid står i relation til det biologiske ophav (Sachs 2023).

Når der forskes i queer personers relationer til den ikke-selvvalgte familie, undersøges relationerne ofte med seksualitet som omdrejningspunkt (Chandra 2024; González-López 2023; Mizielińska & Stasińskas 2018). Eksempelvis undersøger to kvalitative studier hhv. homoseksuelle sydøstasiatiske mænd (Chandra 2024) og homoseksuelle mænd og kvinder i Polens syn på familien (Mizielińska & Stasińskas 2018). Studierne viser begge, at der i slægtskab – *blood ties* – medfølger kulturelle og materielle forpligtelser. Konventionelle ideologier for slægtskab havde tendens til at gøre familien til en dobbeltsidig oplevelse, der til trods for familiens nægtelse af queer personernes seksualitet, også var et sted for ubetinget accept, støtte og omsorg, hvorfor de opretholdt relationerne til familien. De to studier viser, at den familie man er vokset op med ikke nødvendigvis erstattes af ens valgte queer familie.

³ Min oversættelse af Westons (1997) begreb af “families we choose”, som er queer former for slægtskab som alternative til biologisk familie.

Forskning om queer familierelationer har tendens til at fokusere på homoseksuelles oplevelser med familiedannelse eller hvordan seksualitet spiller ind på slægtskabsrelationer. Derfor overses der hvilke udfordringer der findes med køn og normer i familien, hvilket udelukker trans og ikke-binære personer fra analyserne og lader deres oplevelser stå hen i det uvisse.

1.3.3 Ikke-binær som underkategori i forskning

En litteraturgennemgang af i alt 25 studier om trans og ikke-binære personer viste, at det at opleve social støtte fra familien var en forebyggende faktor for mentale helbredsproblemer (Dowers et al. 2020). Men dette fund var en lille afart, da alle studier fokuserede på trans og kønsdiverse personer, hvorfor ikke-binære som kategori, blot repræsenteredes som en underkategori i forskningen. Derfor mangler der studier som udelukkende fokuserer på ikke-binære personers oplevelser af støtte i familien, uden at de står i baggrunden til transerfaringer generelt.

1.3.4 Ikke-binæres oplevelser af familien

Todd & DiGregorio (2025) har påvist, at familiens støtte til unge ikke-binære personer, da de sprang ud, har afgørende betydning for at mindske mentale helbredsproblemer. Både manglende forståelse og manglende sprog, som f.eks. manglende kønsneutrale familietitler der kan stå i stedet for datter/søn, gør, at ikke-binæres kønsidentitet opleves som værende svære for familien at håndtere (Todd & DiGregorio 2025: 228). Da de unge ikke-binære personer forsøgte at finde ud af, hvem de var, var det specielt familiens kønsnormative udsagn og praktikker, såsom hvilket hår og hvilket legetøj henholdsvis en pige/dreng bør have/lege med, der forvirrede og gjorde identitetsprocessen svær for deltagerne i studiet (ibid.: 229).

I et kvalitativt interviewstudie med 26 voksne ikke-binære personer, fandt Grishow-Schade et al. (2023) at ikke-binære personer gennem deres identitetsudvikling lagde følere og hints (dvs. breadcrumbs) ud for at afkode familiens reaktioner, længe før de faktisk kom ud. Det gjorde de, fordi de i deres opvækst blev påvirket af deres forældres konformitet til kønnede normer og dertil oplevede forventninger til deres eget køn (Grishow-Schade et al. 2023: 319). Negative reaktioner fra familien affødte indre konflikter med deres identitet og en oplevelse af skuffelse og afvisning (ibid.: 310).

Kortlægningen af forskningsfeltet viser at til trods for at ikke-binære indgår i forskning om både sundhed, psykisk helbred og sprogbrug, så er deres familierelationer underbelyst. Når familierelationer undersøges, sker det ofte gennem et homoseksuelt perspektiv, eller som del af en bredere transkategori, hvor ikke-binæres erfaringer ikke står tydeligt frem. Når der forskes i ikke-binære og deres familierelationer er det ofte ud fra et “coming-out” perspektiv, hvorfor der særligt mangler mere viden om ikke-binære voksnes vedvarende familierelationer, og hvordan de relationer formes af deres normbrydende kønsidentitet.

2. Teori

Jeg vil kort introducere det teoretiske felt af kinship og queer teori, som jeg anvender. Deriblandt at jeg benytter mig af Butlers (1990) begreber: den heteroseksuelle matrice, køn og performativitet, der både som forståelsesramme men også som emantipatorisk projekt udvider normerne for køn.

2.1 Kinship og queer-teori

Kinship eller *slægtskab* er bredt defineret af Freeman (2007: 295) som: “..., *the social policies that recognize some forms of lived relationality – those extending from the heterosexual couple and the parent-child unit – with financial and other benefits; these policies in turn demand certain responsibilities between recognized relatives.*”

Kinship består altså af de eksisterende normer for relationer, intimitet og familier, der i et statsstyret samfund også kan være defineret gennem policy og forstærket gennem lovgivning, der skaber muligheder for visse, men begrænser andre (Freeman 2007: 295).

Kinship-teori derimod, udspringer af den viden antropologer gennem tiden har produceret ved at observere bestemte kulturer og de styrende principper for relationer og intimitet, de fandt deri (ibid.). De tidlige kinship-teorier har udfordret familien som en universel, biologisk institution. Bl.a. viste Engels (1884: 92, 112-113) hvordan familien gennem tiden er materialistisk formet for at sikre arveretten til sin ejendom. Lévi-Strauss (1969: xxiii, 29-30) derimod forstod *kinship* som en relationsstruktur, der består af sociale regler, incesttabuet og dét at organisere sig i alliancer. Fælles siger de, at biologi ikke udgør slægtskab alene, og de bidrager til kinship-teori med, at familien er socialt konstrueret i en historisk kontekst.

Ligesom eksisterende kinship-teori, ser jeg ikke familien som biologisk determineret.

Kinship teori siger dog meget lidt om, hvordan køn og normer produceres i samfundet i dag. De sociale regler for kinship blev senere videreudviklet af Foucault (1976: 15-16, 89), der mente, at den moderne familie reguleres socialt i sammenhæng med en seksualitetsdiskurs, der både styrer seksuel opførsel og former normative forventninger i retningen af den “rigtige” ægteskabelige heteroseksualitet, der kan reproducere.

Queer-teori bygger videre på Foucaults tanker, og den sætter spørgsmålstejn ved det “naturlige” i den heteroseksuelle familie og fremhæver hvordan vores forståelse af familien

styres af heteronormative logikker, der muliggør visse typer af familier, og forhindrer andre (Freeman 2007: 295-297). Det har blandt andet været med til at udvide mulighederne for, hvilke familiekonstellationer der anses for at være legitime, f.eks. gennem anerkendelsen af samkønnet ægteskab (ibid.). Fokus for Queer-teori har været, at stille sig kritisk over for heteronormative strukturer i samfundet (ibid.), hvorfor cisnormativitet kan anses for at være implicit indvævet. Hvis familien reproducerer normer i samfundet, kan det forventes at også cisnormative logikker kommer til udtryk i familien. Eksempelvis at familien er organiseret omkring en binær kønsforståelse, hvor forventninger derfor også knyttes til kønnede titler som mor/far og datter/søn osv. På den baggrund er det relevant at undersøge, hvordan ikke-binære personer udfordrer kønnede cisnormative forventninger i familien.

En teori som kan hjælpe med at forstå hvordan familien har cisnormative forventninger til ikke-binære personer er Butler's performativitetsteori.

2.2 Performativt køn

2.2.1 Den heteroseksuelle matrice

Butler (1990) har introduceret et teoretisk rammeværk, som forklarer, hvordan kroppe, køn og begær forstås gennem en binær og heteroseksuel forståelsesramme. Den heteroseksuelle matrice er en hegemonisk kulturel diskurs, hvorigennem en person kun kan forstås og anerkendes, når et stabilt biologisk køn (originalt *sex*), udtrykker sig gennem et stabilt socialt køn (originalt *gender*), og begærer det såkaldt 'modsatte' køn. (ibid.: 49). Butler (ibid.: 48) dekonstruerer distinktionen mellem biologisk og socialt køn og begrundet det med, at det ikke er biologisk determineret, men at sociale normer også spiller ind. Med den heteroseksuelle matrice argumenterer Butler (ibid.: 49) for, at biologisk køn bliver grundlaget for vores sociale køn og seksualitet, der begrænser vores muligheder som individer. For eksempel, hvis man er biologisk mand, forventes man samtidig at være maskulin og begære kvinder, og modsat. Denne forståelse er med til at skabe normer for, hvordan man i samfundet er og ser ud som en rigtig mand eller kvinde. Disse restriktive idéer om kroppe og køn spejler sig også ind i familien og de forventninger, vi der har til hinanden. Den heteroseksuelle kernefamilie er et eksempel derpå. Det vil sige, at det kønnede sprog vi har, vores kultur og vores samfundsforståelse er påvirket af den heteroseksuelle matrice og den er også med til at tilrettelægge familien efter samme binære kønsopfattelse. Det vil sige, at

ikke-binære personer udfordrer den kønnede cisnormative forventning om, at man enten er mor/far eller datter/søn mm.

2.2.2 Performativitet

Den heteroseksuelle matrice kropsliggøres som en praksis, ved at vi repeterer og gestalter os på måder der reproducerer normative forståelser af, hvad en kvinde og en mand er. Dette skaber illusionen om, at disse normer er naturlige og bundet op på biologi (Butler 1990: 82). Vores kønsidentitet er derfor noget vi skaber, gennem gentagne handlinger og bestemte måder at opføre os på, og efterhånden begynder vi at opfatte det som udtryk for et bestemt køn (ibid.: 192-193, 240). Når vi i hverdagen taler, opfører, og klæder os på bestemte måder, f.eks. at en kvindes morgenrutine er at frisere sit lange hår, påføre makeup og bære typisk feminint tøj, og de handlinger gentages dagligt, forstår vi dem som "feminine". Butler (ibid.: 233) kalder det, at kønnet bliver produceret performativt. Det vil sige, køn er ikke noget vi er, men noget vi gør. Når vi gentager hetero- og cisnormative forventninger til, hvad en rigtig mand og kvinde er, så naturaliserer vi ideen om at kønnet er givet biologisk. I en familie kan det vise sig ved, at forældre har kønnede forventninger til, hvordan deres børn performer deres køn. Eksempelvis kan sønner forventes at være fysiske, konkurrerende og ikke vise sårbarhed, hvorimod døtre kan forventes at være sociale, omsorgsfulde og følelsesmæssigt tilgængelige. Forskellige forventninger til seksualitet kan være at sønner tillægges en seksuel nysgerrighed, mens døtre omvendt forventes at være seksuelt tilbageholdende – men fælles, at begge antages heteroseksualitet.

Jeg anvender performativitet på den måde, at når vi følger den heteroseksuelle matrice, og performer vores køn på den legitime måde, så bliver vi genkendt som det ene eller andet køn, og derfor forstået som et menneske. Omvendt, når vi stikker ud fra hetero- eller cisnormativiteten, så performer vi vores køn på en illegitim måde, der bryder med normerne, hvorfor vi risikerer ikke at anderkendes. På foucauldiansk manér forstås homoseksualitet f.eks. som værende "pervers", fordi det bryder med den heteroseksuelle matrice. Butler (ibid.: 77, 242) udfordrer den normative forståelse og præsenterer i stedet det analytiske begreb 'subversive handlinger'. Dét, at afvige fra den heteroseksuelle matrices normer, er en subversiv handling, som performativt denaturaliserer de selvsagte normer (ibid.). Det vil sige, at det at være queer, homoseksuel eller at have en ikke-binær kønsidentitet er med til at afsløre naturligheden i – men også er med til at udvide – normerne for køn og forventninger dertil. Performativitetsbegrebet beskriver derfor både, at normer for køn er begrænset, men

også at vi gennem normbrydende performative handlinger samtidig kan udvide forståelsen af køn. Dermed anvendes performativitet også som et redskab til frigørelse fra hetero- og cisnormativelogikker. Performativitet anvender jeg som begreb til at analysere, hvordan ikke-binære personer bryder med forventninger til køn. Jeg undersøger, om og på hvilke måder familien kan se bort fra den heteroseksuelle matrice, for at vise sin accept (eller manglen derpå) af deres ikke-binære familiemedlem.

3. Metode

Med dette metodeafsnit giver jeg et indblik i dette studies epistemologiske udgangspunkt og metode, og hvordan jeg metodologisk anvender dem. Jeg vil derudover beskrive hvilket undersøgelsesdesign, jeg har valgt for mit studie, og hvordan jeg har indsamlet empirien. Jeg vil yderligere præsentere, hvordan disse data analyseres og behandles. Slutteligt vil jeg udlægge mine etiske overvejelser.

3.1 Standpunktsfeminisme og situeret viden

Feministiske kritikere har gennem historien epistemologisk set kritiseret den androcentriske og positivistiske tilgang til især kvantitative metoder, der har været anset som objektiv (Jaggar 2014: xi, 36). Dette studie er standpunktsfeministisk, da ikke-binære personers levede erfaringer udgør den viden, der produceres. hooks (1984: x) skriver, at standpunktsfeminisme tager udgangspunkt i marginaliseredes levede erfaringer for at afdække magtrelationer og se, hvordan magtordninger påvirker kundskabsproduktionen. Standpunktsfeminisme bruger jeg i dette studie ved at sætte fokus på marginaliserede kønsminoriteter, ikke-binære, til at analysere hvordan cis-normative magtrelationer udspiller sig i familien. I teksten *Situated Knowledges* vil Haraway (1988: 581-583) genere det objektive syn, og foreslår en feministisk objektivitet der, som en slags feministisk empirisme, ser "objektivitet" som situeret, partikulært og omhandlende specifikke kroppe. En feministisk objektivitet bliver altså en forkropsliggjorte oplevelser hos mennesker i lokale kontekster, der ifølge Haraway (ibid.) også hænger sammen med samfundets undertrykkelsessystemer. Familien undersøges i dette studie ud fra de marginaliseredes ikke-binære personers perspektiv, og det er derfor enkeltstående subjektive fortællinger. Men de producerer også en viden, der er koblet til familien som socialt fænomen i samfundet, og derfor kan studiet også sige noget om normative praksisser i den heteroseksuelle familie. De erfaringer som deltagerne deler i dette studie, må ikke anses som værende stationære eller objektive beskrivelser. Erfaringerne er situeret i deres specifikke relationer og kontekster, og netop relationer er også flygtige og konstant foranderlige. Deltagerne repræsenterer et væld af positioner, og kan derfor ikke samles som en homogen gruppe, og deres fortællinger om køn kommer forskelligartet frem til overfladen.

Standpunktsfeministisk forståelse har påvirket studiets metodiske design, da jeg havde et ønske om at skabe et fælles refleksionsrum, hvor flere marginaliserede positioner kunne erfaringsudveksle. Ved individuelle interviews kan erfaringer i større grad forblive isolerede. Ved i stedet at udføre gruppeinterviews bliver vidensproduktionen situeret i et relationelt rum, hvor den opstår gennem sociale interaktioner. Et sådant rum, skriver Browne & Nash (2016: 90) skaber plads for pluralitet og rummer potentialet til, at deltagerne ikke kun udforsker fælles erfaringer, men også muliggør deres egen sociale agens. Gruppeinterviews med ikke-binære personer kan derfor fungere som et rum for modstand mod cisnormative strukturer. Mit metodiske valg understreger det standpunktsfeministiske formål om, at viden produceres fra et marginaliseret standpunkt.

Jeg har i de ovenstående afsnit 3.1 givet et kort oprids af den feministiske epistemologi, som jeg i dette studie ontologisk læner mig op ad. Med udgangspunkt i hvordan kontekstualiserede, levede erfaringer er kropsliggjort viden, har jeg argumenteret for, at studiet ved at tage udgangspunkt i subjektive erfaringer, også kan fortælle noget om cisnormative logikker i familien.

3.2 Kvalitativt fokusgruppeinterview

Dalen (2015: 14) skriver, at interview som kvalitativ forskningstradition specielt er velegnet til at give et indblik i interviewdeltagerens egne erfaringer, tanker og følelser. Ifølge Brinkmann og Tanggaard (2020: 36) giver interview som metode mulighed for at få et koncentreret blik på, hvordan individer selv forstår og oplever situationer i deres eget liv. Mine forskningsspørgsmål undersøger, hvordan ikke-binære personer beriger eller udfordrer den normative familie, og interview som kvalitativ metode var netop en måde, hvorpå jeg kunne adspørge et lille udsnit af ikke-binære personer og bringe deres erfaringer og oplevelser med deres familie til overfladen. Jaggar (2013: vii) skriver, at feministiske metodologiske overvejelser også bør gå på at skabe mindre udnyttende metoder til at udvikle – og dermed også indsamle – viden. Det inspirerede mig til at reflektere over, hvordan jeg kunne interviewe en marginaliseret kønsminoritet, der i forvejen oplever undertrykkelse i samfundet, uden at udnytte forskningsdeltagerne yderligere. Som ikke-binær selv trak jeg på mine egne erfaringer. Hvis jeg skulle deltage i et forskningsprojekt, hvordan ville jeg med mit bidrag føle en værdi i min deltagelse? Blot det at møde andre ikke-binære ville for mig være

givende, da vi kunne tale sammen og udveksle vores oplevelser med vores kønsidentitet i mødet med vores familie. Det blev altså en vision for mig at samle en gruppe af ikke-binære personer, og at jeg gennem interviewet kunne skabe denne fælles tilhørighed i et tillidsfuldt rum.

Ifølge Halkier (2020: 167) skaber et fokusgruppeinterview en såkaldt “fokuseret socialitet” der viser, hvordan en gruppes sociale liv udspiller sig i en konkret kontekst (Halkier 2020: *ibid.*). Det er den sociale gruppes fortolkninger, deres interaktioner og de normer, de indgår i, der fanges i fokusgruppeinterviews, og det er deres sociale interaktion sammen, der udgør dataen (*ibid.*: 169). Crang & Cook (2007: 90) beskriver fokusgruppeinterview på en lignende måde. De skriver, at fokusgrupper fanger, hvordan mennesker i sociale kontekster kommer frem til deres tanker og følelser omkring et bestemt emne (*ibid.*). Fokusgruppeinterviewet giver altså rammerne til at forskeren kan opsætte en situation og udforske, hvordan en gruppe af mennesker mødes og diskuterer deres oplevelser og tanker omkring et emne – både med hinanden, men også med forskeren (*ibid.*). I et individuelt interview, kan man også godt sige, at interviewdeltageren og interviewerens indgår i en social sammenhæng. I mit studie var formålet med fokusgruppeinterview at skabe en situation, hvor ikke-binære som en social gruppe, undersøger og taler om deres familie. Når en gruppe af ikke-binære personer mødes, så skaber fokusgruppeinterview altså et fællesskab af socialt normbrydende personer, der sammen fortolker og i fællesskab prøver at forstå, hvordan deres identitet bryder med den normative familie som fænomen. Det værdifulde element som fokusgruppeinterview tilføjer til kvalitativ forskning er, at det illustrerer og udforsker den intersubjektive gruppedynamik (Crang & Cook 2007: 90). Fokusgruppeinterview blev altså et metodisk valg, der ved deltagerens interaktion med hinanden, undgår at reproducere individualiseringen af problemet for deltagerne. Af den årsag fravalgte jeg individuelle interviews og afholdt i stedet fokusgruppeinterviews, med et ønske om at kunne sige noget mere generelt om ikke-binære personers fælles erfaringer med at udfordre den normative familie.

Efter indgået aftale med interesseorganisationen LGBT+ Danmark, fik jeg lov til at anvende deres lokaler i deres medborgerhus i København til at afholde interviews. Aftalen lød på at jeg senere på året er med til at afholde et studentsymposium, hvor jeg deler viden fra mit projekt ud til et bredere publikum. På den måde mener jeg, at mit projekt har en reciprocitet, hvor jeg formår at give noget tilbage til mit community.

I et semi-struktureret interview er emnerne for samtalen på forhånd bestemt, men formatet giver mulighed for at afvige fra spørgsmålene og at få svarene uddybet (Dalen 2015: 34). Fordi fokusgruppeinterviewet er et andet slags interview end det klassiske, skriver Halkier (ibid.: 176), at det kan kræve en mere stram styring og mere moderatorinvolvering end det traditionelle interview. Af den grund udformede jeg en semi-struktureret interviewguide, der hjalp mig til at holde samtalen på sporet.

Udformningen af interviewspørgsmålene foregik ved først at brainstorme, og efterfølgende med mine forskningsspørgsmål in mente blev spørgsmålene konkret koblet til formålet for studiet. Ved anvendelsen af en række selvgrænskningsspørgsmål, som Dalen (2015: 36) præsenterer, gennemarbejdede jeg spørgsmålene for at sikre, at de var åbne og ikke ledende. Dalen (2015: 36) skriver, at en god interviewteknik er, at få interviewdeltagerne til at berette frit. Derfor anvendte jeg vendinger der bad deltagerne om at fortælle om deres oplevelser.

Til dispositionen for interviewet anvendte jeg mig af tragtmodellen (Halkier 2020: 178), der starter med en konkret spørgeguide med åbne og beskrivende spørgsmål, efterfulgt af spørgsmål som skal understøtte udvekslinger og diskussion blandt deltagerne. Lignende skriver Dalen (2015: 35) om interviewguiden, at den først skal starte med mere baseopbyggende spørgsmål for ikke at hoppe direkte til følsomme spørgsmål. Derfor bestod min interviewguide af tre dele udover introduktion og afslutning: 1) Indledende spørgsmål, 2) Gruppediskussion og 3) Gruppeøvelse. Den indledende del startede med disse introducerende spørgsmål, der fik deltagerne i tale og gjorde dem komfortable med at tale i rummet. Del 2 var gruppediskussion, hvor spørgsmålene var åbne og lagde op til dialog. I tråd med feministisk metodologi om ikke at udnytte deltagerne, ville jeg afslutte interviewet med del tre som bestod af en gruppeøvelse, der skulle styrke vores identitetsfølelse. Jeg udviklede derfor øvelser, der bestod af to dele; "færdiggør sætningen" og en refleksion om "mig i min familie i fremtiden" (se bilag 1). Resultaterne i "færdiggør sætningen" bragte data, der fortalte, hvordan det var for deltagerne af være ikke-binær i deres familie, hvilke positive konsekvenser identitetsbekræftelse har for dem, samt ideer til, hvordan de kan håndtere manglende anerkendelse. Den sidste refleksionsøvelse var en fælles brainstorm af agensskabende strategier i familien til at opleve bekræftelse af kønsidentitet. Gruppeøvelsen var et recipatorisk element for at undgå, at jeg ekstraherede viden fra deltagerne og efterlod dem blottet eller med en følelse af at gå fra situationen tomhændet.

Introduktionen i et interview er ifølge Halkier (2020: 175) noget af det vigtigste ved et fokusgruppeinterview, da der her skabes det sociale rum og forventninger til interviewets interaktion. Derfor skal både strukturen opridses, så deltagerne er klar over formatet, samt

informere dem om, at studiet forsøger at fange deres oplevelser, og at det er dem, som ved noget om deres liv – således at de er trygge i deres rolle (ibid.: 176). I introduktionen lagde jeg derfor vægt på at forklare strukturen for interviewet. Endvidere når vi under undervejs gik fra indledende spørgsmål til gruppediskussion, og fra diskussion til gruppeøvelser, sørgede jeg for at opridse rammerne for delen igen, så interviewdeltagerne hele tiden var sikre på formatet. Som del af introduktionen gav jeg deltagerne mulighed for at stille spørgsmål, hvis de havde brug for afklaring om deres deltagelse eller studiet.

3.3 Materialet

Dette studie er baseret på data indhentet med base omkring København, men det har fanget oplevelser af kønsidentitet i familierelationer på tværs af hele Danmark, også i mindre danske byer. Materialet viste udvekslinger og spejling af oplevelser på en organisk og bevægelig måde. Både ved indspørgen til hinanden og uddyben kom deltagerne frem til alsidige følelser om emnet, der både var forskelligartet fra hinandens, men også oplevelser, som de havde til fælles.

På grund af logistiske hensyn og uventede afbud, endte jeg i alt med at afholde tre gruppeinterviews med to deltagere i hver fordelt over to fysiske interviews, og ét online interview. I alt består det empiriske materiale af 6 timer og 32 minutters optaget interview, og i alt 104 sider transskriberet tekst.

Forud for onlineinterviewet sendte jeg deltagerne et mødelink til et privat, digitalt møde oprettet gennem min universitetskonto, samt en samtykkeerklæring. Før forberedte jeg mig på at facilitere onlineinterviewet på en måde der replikerede, hvordan forholdene var under de fysiske interviews ved at sørge for, at interaktionen mellem gruppedeltagerne gik så uhindret som muligt. Min overvejelse forud for interviewet var blandt andet, at jeg skulle være mere skarp på at facilitere snakken end til det fysiske interview. Ved onlineformatet oplevede jeg, til trods for mine overvejelser, udfordringer med at holde deltagerne på sporet af emnet. Men da det ikke har haft konsekvenser for resultaterne, er det alligevel lykkedes mig at imødekomme disse udfordringer.

3.3.1 Udvælgelse af forskningsdeltagere

Halkier (2020: 170) skriver, at når der ved kvalitativ forskning er et begrænset datasæt, så er det vigtigt, at udvælgelsen er analytisk selektiv og at den ikke er tilfældig. En måde at udvælge sine informanter er en teoristyret strategi også kaldet formålssampling, der består i at sikre, at deltagerne passer til det, som studiet vil undersøge (Halkier 2020: 171). Derfor har jeg anvendt mig af en teoristyret strategiudvælgelse, da jeg undersøger, hvordan ikke-binære udvider normerne for køn i familien, og jeg kan ikke undersøge denne gruppe, uden jeg sikrer mig, at det er ikke-binære personer, der deltager. En teoristyret udvælgelse går også på, at jeg med denne gruppe af informanter undersøger, hvordan ikke-binære personer tilføjer nye elementer til queer kinship studier.

Frisch et al. (2019: 279-281) viser, at ikke-binære personer findes i alle aldersgrupper, og derfor valgte jeg ikke at sætte en aldersbegrænsning. Ved ikke at begrænse aldersgruppen, fik jeg tilmeldinger fra interviewdeltagere i alderen 20-45 år, hvilket afspejler ikke-binæres erfaringer primært i den unge voksne kategori.

3.3.2 Rekruttering

For at rekruttere interviewdeltagere til dette studie udformede jeg en interviewinvitation (bilag 2). Invitationen lagde jeg op på et socialt medie, hvor der er grupper for queer-personer i København og Danmark. Da formatet var til et socialt medie, valgte jeg at sætte invitationen op som et billede for at skabe blikfang, men jeg satte også teksten i selve opslaget, hvis nogle personer skulle anvende oplæsningsredskaber.

At jeg blot har delt invitationen på et socialt medie, har haft den konsekvens, at ikke-binære personer, der ikke anvender denne platform, ikke har set mit opslag. Det kan også have influeret, hvilke aldersgrupper, der har meldt sig til at deltage. Det kan antages, at ældre aldersgrupper anvender sociale medier i mindre grad, og at yngre ikke-binære personer måske anvender andre sociale medier end dér, hvor jeg delte det. Jeg endte dog alligevel med kun at dele invitationen på det ene sociale medie, da medlemmerne af gruppen er aktive og at opslaget passer til formålet med grupperne. Gennem dette sociale medie rekrutterede jeg alle mine informanter.

3.3.3 Tematisk analyse

For at bearbejde det indsamlede materiale har jeg lavet en tematisk analyse af de transskriberede interviews, der bestod i kodning af data og udvikling af tematikker.

Til analyse af fokusgruppeinterviews bruges der ofte metoder, der undersøger, hvordan interaktionen i gruppen former samtalen. I dette studie er fokus dog ikke på interaktionen mellem deltagerne, men de betydninger, der viste sig i deres meningsudveksling. Da jeg derfor har anvendt gruppeinterviewet på en anderledes måde, end fokusgruppeinterviews normalt gør, har jeg fravalgt de typiske interaktionsanalytiske metoder. På den baggrund har jeg anvendt Braun og Clarkes (2022) praktiske metodebog som analytisk ramme. Analysen er udført deduktivt og er dermed drevet af forskningsspørgsmålene, hvor teorien har fungeret som analytisk linse. Jeg har både undersøgt de semantiske betydninger i deltagernes udsagn, samt de mere implicite meninger. Ifølge Braun og Clarke (2022: 35) består tematisk analyse af seks faser, hvoraf den første fase er at blive bekendt med sit materiale. Allerede i transskriberingsprocessen oplevede jeg at få en bedre forståelse for materialet, hvorfor jeg tidligt noterede umiddelbare tanker til analytiske veje og potentielle temaer. Derudover læste jeg transskriptionen igennem ad flere omgange.

Den næste fase var kodning af materialet (ibid.), hvor jeg definerede hvilke analytiske vinkler jeg ville gennemgå transskriptionen med. Et udpluk af de mærkater, jeg oprettede var: cis/heteronormer, anerkendelse, manglende anerkendelse, konsekvenser. Mærkatene tildelte jeg farvekoder, og finkæmmede materialet for udsagn der passede til de vinkler, farverne repræsenterede. Jeg samlede de markerede fund under hver af mærkaternes inddelte områder, hvor jeg også tog citatuddrag med. Her havde jeg altså et samlet dokument med overblik over de vinkler, der var relevante for mine forskningsspørgsmål.

Herefter var den tredje fase at identificere mønstre på tværs af kodningen (ibid.). Mønstrene samlede jeg i indledende overordnede tematikker, som jeg mente, beskriver de bredere meninger af fundene. Braun og Clarke (2022: 35) nævner, at temaer ikke opstår ud af den blå luft, men det er analytikeren som konstruerer temaerne. I tråd med standpunktsfeministisk epistemologi ved jeg, at jeg har haft en aktiv rolle i udvælgelsen og konstruktionen af de tematiske betydninger og dermed for hvordan materialet kommer til udtryk.

I den fjerde fase skal de indledende organiserende tematikker gennemgås og sikre, at de både repræsenterer den delte mening på tværs af materialet, og at de kan svare på forskningsspørgsmålet (ibid.). I denne fase faldt nogle temaer til jorden og andre blev slået sammen – bl.a. temaer omkring anerkendelse blev delt ud under andre temaer, hvor de passede bedre. Jeg kom frem til temaer, der handlede om anerkendelse gennem sproglige praksisser, relationelle konsekvenser, og at deltagerne ville have at familien behandlede deres kønsidentitet som ingenting, men samtidig betød det alting for dem.

Jeg påbegyndte skrivningen af selve analysen – det, som Braun og Clarke (2022: 36) kalder den sjette fase – før jeg udførte den femte fase, hvor temaerne finpudses og navngives, da jeg udviklede de mere fængende titler for temaerne undervejs i skrivningen.

3.4 Etik

3.4.1 Forskningsetiske overvejelser

Ifølge Vetenskapsrådet (2024: 63) skal der, jævnfør god forskningsskik, indhentes informeret samtykke fra deltagere i studiet.

Da det er et vilkår for studiet, at deltagerne oplyser, at de tilkendegiver sig med den ikke-binære kønsidentitet, og da køn ifølge artikel 9 i EUs databeskyttelsesforordning (GDPR 2016), er følsomme personoplysninger, har jeg skulle behandle dataene og indhentningen af samtykke derefter. Ved brug af Det Samfundsvidenskabelige Fakultets skabelon for samtykkeerklæring, udarbejdede jeg min egen (se bilag 3: Samtykkeerklæring). På denne står det tydeligt, at de personfølsommeoplysninger jeg håndterede var deltagernes navn, alder og kønsidentitet, sidstnævnte af særlig følsom karakter.

I tråd med Vetenskapsrådets (2024: 63) hæfte om god forskningspraksis informerede jeg deltagerne om studiets formål og indhold, både ved interviewindkaldelsen, og igen i introduktionen til interviewet. Jeg opkridtede banen for studiet, ved at fortælle, at deltagernes oplevelser og erfaringer med at være ikke-binær i deres familier, udgjorde dataen til mit bachelorprojekt, men at deres identitet ville blive afidentificeret. I introduktionen informerede jeg også om, hvordan jeg håndterede og hvor længe jeg opbevarede indspilningerne (ibid.). Endvidere fortalte jeg, at opgaven bliver publiceret på Lund Universitets side for bachelorprojekter, og at jeg senere kommer til at holde oplæg om projektet (ibid.). Jeg oplyste, at deres deltagelse var frivillig og at de kunne trække deres samtykke tilbage når som helst. Samtykkeerklæringerne havde jeg printet ud og med til de fysiske interviews, hvor deltagerne fik mulighed for at læse og underskrive i ro og mag. Jeg opfordrede deltagerne til at tage et billede af samtykkeerklæringen, så de kunne huske, hvad de havde skrevet under på, og så de havde mine kontaktoplysninger med hjem. Til online interviewet havde jeg sendt deltagerne samtykkeerklæringerne på forhånd. På den måde kunne de læse og underskrive erklæringen i deres tempo, og uden der eventuelt opstod udfordringer med digital underskrift.

3.4.2 Omsorgsetik

Ud over de formelle forskningsetiske praksisser har studier med et feministisk standpunkt et etisk ansvar for deltagernes velbefindende (Eldén 2020: 54). I forskningsplanen til etikbedømmelse lavede jeg en vurdering af, om deltagerne har risiko for psykisk påvirkning. Det at fortælle om og blive gjort opmærksom på følsomme emner om familiemedlemmers (mangel på) accept af ens kønsidentitet og en som person, kan have psykiske effekter på deltagernes mentale helbred. Derfor havde jeg etiske overvejelser om at minde deltagerne om, at det var okay at sunde sig eller helt undlade at svare, hvis de havde svært ved nogle fortællinger. I slutningen af interviewet meddelte jeg deltagerne, at det kan være svært at gå alene fra en situation, der har rusket op i sådanne oplevelser, så hvis de efterfølgende følte sig nedtrykte, opfordrede jeg dem til at ringe til en fortrolig person og tale med vedkommende. Jeg nævnte også, at deltagerne havde mine kontaktoplysninger, og at de derfor gerne måtte kontakte mig for at tale om interviewoplevelsen. Her var min overvejelse at jeg har ansvar for studiet, som jeg udfører. Hvis nogen kontaktede mig i nedtrykt tilstand, ville jeg sætte dem i kontakt med telefon-hotlines, der yder gratis rådgivning.

3.4.3 Positionalitet

Jeg tager i dette studie udgangspunkt i min egen position som ikke-binær, hvilket har haft en påvirkning på min tilgang til forskningsområdet, deltagerne og analysen. Jeg har som forsker en uundgåelig magt, som har påvirket hele projektet fra designet af forskningsspørgsmål, til udførelsen af analyse. Jeg har magt over fortolkningen af materialet og dermed et ansvar for, hvilken type af viden om de deltagende ikke-binære og deres familiære relationer der produceres. Selv i et queer og feministisk tillidsrum findes der magtassymmetri.

Min egen position som ikke-binær betyder, at jeg har kropsliggjorte erfaringer af de normer, studiet undersøger. Det kan have bidraget til at gøre interviewrummet mere trygt for deltagerne, men det kan samtidig have skabt analytiske udfordringer. Jeg kan ubevidst have fremhævet og spurgt ind til de erfaringer, som jeg kendte, og ikke det, som var forskelligt fra min oplevelse. Det kan have haft den konsekvens, at jeg ubevidst har reproduceret et for homogent billede af, hvad det vil sige at være ikke-binær. Fokus i analysen har derfor været på deltagernes forskelle og på ikke at lade mine oplevelser afgøre analysen. Min position som en del af det miljø, jeg undersøger, har givet mig særlig adgang til deltagernes erfaringer, hvor vores fælles udgangspunkt har krævet mindre forklaring. Samtidig kan vores delte identitet også have vanskeliggjort det for nogen at modsige sig en oplevelse. Min position har

altså givet materialet dybde i form af insiderviden, men det har også krævet en analytisk opmærksomhed på at skabe et rum, der kunne rumme forskellige erfaringer, og at adskille mine oplevelser fra deltagernes udtalelser.

Efter beskrivelsen af metode, det standpunktsfeministiske ståsted og de dertilhørende refleksioner og etiske overvejelser, vil jeg i den næste del præsentere analysen af materialet.

4. Analyse

Analysen har til formål at besvare forskningsspørgsmålene for studiet. Jeg vil i denne del præsentere fundene i analysen og den anvendte teori. Dette kan hjælpe os med at forstå hvordan ikke-binære personer udfordres af, samt udvider, normer og forventninger til køn i deres familie. Jeg vil præsentere det i form af tre temaer, hvor det første tema 'Anerkendelse af identitet' viser, på hvilke måder ikke-binære personer oplever (manglende) accept fra deres familie. Temaet 'At vælge til og fra' viser først, hvilke konsekvenser manglende anerkendelse har for ikke-binære personer samt for familiedynamikken. I samme tema belyses der dernæst hvilke positive virkning det at have accepterende familiemedlemmer har for ikke-binære personers levevilkår. Slutteligt viser temaet 'Køn: ingenting men alting' at der i det at give afkast på familien og at opleve allyship er en dualitet.

4.1 Anerkendelse af identitet

Jeg vil starte med at præsentere en tematik der belyser, hvordan ikke-binære personer oplever manglende accept fra deres familie. Deltagerne i interviewet beskrev alle, hvordan familien både anerkender deres identitet, men samtidig også viser manglende accept gennem en sproglig praksis. Både selvvalgte navne, men også pronominer, oplever deltagerne bliver ignoreret eller aktivt afvises. Bl.a. fortalte Cassandra, at:

"Min mor (...) bruger ikke mit navn Cassandra, men kalder mig Sandra." Cassandra fortalte, at de ønsker at der bruges de/dem pronominer om dem, men *"nu bruger hele min mors side af familien jo konsekvente hun/hende pronominer om mig, og kalder mig Sandra og vælger ikke at bruge det navn, jeg selv har valgt."* (Interview 3).

Nox fortalte: *"Min far har det med stadig at kalde mig sin "søn" og bruge "dreng" og "han/ham". (...) Jeg kan godt såd'n fange min far i at komme til at holde lidt fast i de der både cisnormative, men også heteronormative fortællinger. Hvor han spørger mig: "har du mødt nogle søde piger her på det seneste?" Som om jeg er en heteroseksuel dreng. Men jeg er hverken heteroseksuel eller ciskønnet."* (Interview 3).

Disse citater viser, at familien gennem konkrete sproglige handlinger ikke anerkender ikke-binær kønsidentitet. Men at deltagerne oplever ikke at blive anerkendt i sit køn, skal

ikke forstås som enkelte sproglige handlinger, hvor familiemedlemmer glemmer selvvalgte navne eller pronominer. Manglende accept skal ses i lyset af, at familien er indlejret i det samfund, de lever i. Når den heteroseksuelle matrice (Butler 1990) er med til at forme sprogbrug, normer og hele forståelsen af familien efter den binære kønsforståelse, er den med til at skabe familiens normer og forestillinger om, hvordan visse køn er "normale". Og dette bliver derfor hele udgangspunktet for at møde deres ikke-binære familiemedlem. Eksempelvis Nox' far, der fastholder et billede af sit barn i familietitlen "søn" og forventer at få en svigerdatter. Det viser, at selvom faderen ved, at Nox er ikke-binær og ikke er heteroseksuel, at den heteroseksuelle matrice er så svær at undslippe, at den ubevidst eksisterer, og kommer til udtryk gennem udsagn i relationen.

Familien kan på den måde ses som en normativ institution, der reproducerer kønnede forventninger og er derfor ikke kun udgjort af relationer, men formes af cis- og heteronormative forventninger til køn.

Da Kian efterspurgte at blive kaldt for sit selvvalgte navn, da svarede deres far, at *"det ville han ikke kalde mig (...)"*. Efterhånden blev Kians far dog bedre til at bruge deres valgte navn, *"men (red. valgte) pronominer *rysten på hovedet* det kan jeg glemme!"* (Interview 1).

Analysen viser, hvordan cisnormer er med til at begrænse forståelsen for køn. Det at anerkende ikke-binær kønsidentitet bliver for familien ikke blot et spørgsmål om accept eller ej. Køn bliver via den heteroseksuelle matrice til noget som *gøres* normativt i familien. At omtale et ikke-binært familiemedlem med ciskønnede pronominer, imod deres eget ønske, bliver en magtpraksis, der fastholder deltagerne i et binært køn og det både reproducerer og forstærker den heteroseksuelle matrice. Den manglende accept sker altså, fordi familien i samfundet støder ind i normer for køn. Omvendt kan det derfor siges, at ikke-binære personer i sig selv udgør subversive handlinger, da de bryder med cisnormer, og derfor udvider forståelsen for køn og de forventninger der følger med.

Citaterne viser at sproget er en stor faktor i at opleve manglende anerkendelse af sin kønsidentitet. Dette fund vil jeg anvende som grundlag for det næste tema, der viser, hvilke konsekvenser det har, når ikke-binære personers kønsidentitet ikke anerkendes, og omvendt hvordan det påvirker dem, når de mødes i deres kønsidentitet.

4.2 At vælge til og fra

Når deltagerne oplevede at visse familiemedlemmer gentagne gange ikke anerkendte dem, førte det til relationelle konsekvenser, hvor familiemedlemmerne enten blev holdt på afstand eller valgt fra.

Adi fortalte, at familiens manglende anerkendelse ” (...) *skaber noget afstand. Der kommer såd'n en usynlig væg imellem en selv og ens familie*” (Interview 2).

”Nogle gange kan jeg føle mig som om, der slet ikke er plads til mig. Jeg kommer fuldstændig udefra som om, jeg er en alien.” (Interview 3) fortalte Nox.

Kassandra fortalte, hvordan de bruger mindre tid med familien: ”*Jeg ses kun med dem i det omfang, der er nødvendigt. Det er vitterligt kun, at jeg kommer til fødselsdage*” (Interview 3).

En mere fatal konsekvens er, at deltagerne vælger deres familie fra. Kian fortalte, at: ”*Det har jo gjort, at jeg har mistet min familie i mange, mange år. (...) Jeg har holdt mig væk fra det (red. familien). Ja, det' lidt diffust hvordan det er at være halvvejs familieløs ude i verden, men man er jo måske lidt mere alene, ik'?*” Når familien ikke er med i ligningen, fik det Kian til at føle sig: ”*.fremmedgjort, afkoblet og alene.*” (Interview 1).

Rue: ”*Min farmor, hende har jeg ligesom accepteret, at hun siger mit deadname – (red. det) var Rune, så jeg har ligesom bare forkortet det. (...) Men mine bedsteforældre på den anden side har meget sværere ved ikke at bruge det (red. selvvalgte navn) og de rigtige pronominer. (...) Da de blev ved med at miskønne mig, og blev ved med at have den der holdning med at det ikke betød noget, der... begyndte jeg at trække mig fra familien. Sådan.. 5 år tror jeg, hvor jeg ikke rigtig snakkede med nogen af dem. Jeg gider ikke kæmpe med det. Jeg har været ude i over 10 år, det er en tredjedel af mit liv. Hvis de ikke har lært det nu, så kommer de ikke til at lære det. (...) Og det gør så, at jeg savner det helt vildt meget. Jeg savner virkelig at have den der familie-connection, fordi jeg er et stor familiemenneske.*”. Det har den effekt, at: ”*det gør mig ked af det (..) og jeg kommer til at føle mig udenfor*” og ”*ekskluderet, fordi familien ses stadig, bare uden mig!*” (Interview 2).

Citaterne viser, at når familien ikke accepterer deltagerens ikke-binære kønsidentitet, så påvirker det relationen. For nogle af deltagerne betød det, at de distancerede sig og dermed havde mindre kontakt til deres familie. For andre betød det, at de trak sig helt fra relationen og dermed brød relationen. Det var dog ikke den første mulige løsning. Citatet fra Rue viser,

at de ikke bare forlod familien, men at relationen har været kontinuerligt under forhandling gennem mange år. Når ens køn og dermed identitet sættes spørgsmålstejn ved, så er det ikke blot den ikke-binære kønsidentitet og muligheden for at være til, der forhandles, men også de relationelle bånd. Familien ses som værende en enhed, og en plads, hvor der er plads til nogle, men ikke andre. Ligeledes kan familien ses som et spatialt rum, der opridses og gentager den heteroseksuelle matrice for, hvem der er inde, og hvem der lukkes ude. Det vil sige, at normer er med til at sætte grænser for, hvem der er en del af familien. Når kontakten minimeres eller båndene brydes, har det negative konsekvenser for deltagerens liv, det påvirker dem emotionelt og det giver dem en følelse af at være alene eller udstødt. Ved en manglende anerkendelse fra familien, internaliseres denne følelse. Familien er derfor med til at påvirke den psykiske trivsel og selvfølelsen hos deltagerne.

Modsat, når familien anerkendte deltagerens ikke-binære kønsidentitet, oplevede de det som identitetsbekræftelse, der havde positiv indvirken på deres levevilkår, og afspejlede sig i familiodynamikken i form af, at de accepterende medlemmer blev valgt til.

Når selvvalgt navn og pronominer blev brugt, fortalte Kian at: *“..det føles bekræftende kønsidentitetmæssigt.”* Og det havde den konsekvens, at de følte sig *“..forbundet til andre mennesker.”* (Interview 1)

Kassandra fortalte om sin søskende: *“Hun har været sygt støttende sådan fra day one altså. Det er min største supporter i familien.”* Støtten har den effekt, at *“det får mig jo til at føle som om, at jeg ikke er et sort får. Altså, lige pludselig så er der én person, som der ikke ser min kønsidentitet, før de ser mig som menneske... Det rigtig rart, at der findes et safespace i min familie (...). Jeg skal (red. ikke) ud og finde sikre steder, hvor jeg kan være mig selv et andet sted. Det får mig til at føle mig tilpas (...) (red. og at jeg ikke føler) mig som sådan et freakshow. For a lack of better words: det giver en normalhedsfølelse. (...) Jeg er jo så også flyttet for ligesom at komme tættere på min søster.”* (Interview 3).

Nox fortæller også om sin søskende: *“han ser mig som menneske før køn. Og det gør (red. han) også til familiearrangementer – så er det, som det altid har været. Jeg føler mig ikke som et andet menneske, end jeg var før, fordi det er jeg ikke. Jeg er stadig bare mig, det ser han, og det er virkelig rart og så er det meget tryghedsskabende og identitetsbekræftende.”* (Interview 3).

Citaterne viser, at det at have et accepterende medlem af familien der anvender korrekte pronominer og navn, skaber en tryghed. Deltagerne berettede om, at accepten af dem er identitetsbekræftende, og det viser, at visse medlemmer af den ikke selvvalgte familie, kan give den sikkerhed og støtte, som mange queers ellers finder gennem en selvvalgt familie. Det vil altså sige, at de oplever accept af deres ikke-binære kønsidentitet, ved at de bliver mødt i det. At Cassandra endda er flyttet for at være tættere på sin søskende viser, at relationen bliver valgt aktivt til.

Ifølge teorien kan begrænsede definitioner af køn dekonstrueres og reformuleres via subversive handlinger (Butler 1990). Handlinger, som familien kan tage del i for at udvide og forandre normerne for køn. Hvis familien eksempelvis anvender kønsneutrale pronominer og rette navn, kan det ifølge Butler (1990) betegnes som subversive handlinger, der diskontinuerer normerne for køn. Ved ikke at reproducere cisnormativitet, men at familiemedlemmerne gentager ikke-binært køn på rette vis, har det en selvforstærkende effekt, hvilket dermed bekræfter deres identitet. Det ikke-binære køn kan altså performativt skabes gennem gentagelser, ved at anvende valgte navn og valgte pronominer. Det som Butler mener er, at vi forsætligt skal fejle i at reproducere de binære køn, for at kunne udvide kønsnormer. Dette viser også, at familien som enhed ikke er fast, men ved at reformulere forståelsen af køn, formes familien også og kan udvides til at rumme flere alsidige identiteter. Det vil sige, at det ikke alene er ikke-binære personer, men også allyship der kan bidrage til, at normerne i familien flyttes. Ved denne analyse ses der en dualitet i, at familierelationer både indebærer allyship men også at give afkast på familien.

4.3 Køn: ingenting men alting

I det ovenstående afsnit har citaterne om allyship vist, at deltagerne oplever bekræftelse af deres kønsidentitet når den ikke fylder noget i relationen. Omdrejningspunktet for familiens opbakning blev, når de ikke-binæres kønsidentitet ikke har ændret noget ved forholdet til familiemedlemmerne.

Nox fortalte bl.a., at de har været heldig med deres forælder, da *“det har stort set udelukkende været positivt. (...) (red. hun) griber mig med det samme (...) og jeg var aldrig rigtigt i tvivl om, (...) at hun nok skulle være der.”* Men deres forælder kan til trods støtten også få udstillet deres kønsidentitet: *“Hun kan (...) falde i fælder, som jeg også ser med den*

yderligere familie (...) det er lidt et forsøg på at vise sig meget forstående og inkluderende, som ender med at være eksotiserende (...). Jeg kan føle mig som et eksotisk dyr – at jeg er gender queer/non-binær/transkønnet før jeg er menneskelig. Det kommer først, og er meget vigtigere at pointere det. Før jeg kan være en del af familien, som jeg er.” (Interview 3). Ved familiemedlemmet her oplever Nox både støtte men også at deres kønsidentitet er spændende og bliver vigtigere end mennesket bag, endda til et eksotiserende niveau.

Andre oplevede på samme måde at kønsidentitet stod i forgrunden, hvor der fulgte en forventning om oplysning med. Adi fortalte: *“(...) man er mere eller mindre queer wikipedia, specielt hvis man i forvejen ikke er sådan super tætte. Man har nødvendigvis ikke så meget at snakke om, men jo, jeg vil rigtig gerne fortælle om det (red. kønsidentitet). Men jeg kunne også rigtig godt tænke mig, at vi havde noget mere (red. at tale om) end at jeg info dumper (...) queer teori.”* (Interview 2).

Rue tilføjede *”en ting der (...) hører sammen med (...) oplysning, og hvem der har ansvaret for det. Det var, hvor dumme folk gjorde sig. Fordi det var sådan noget: ”Hvad gør du så, hvis du skal på toilettet i offentligheden?” (...) I ved at der eksisterer ikke-kønnede toiletter, ikke også? Lige pludselig er det som om, de bare ikke forstår, hvordan verden den hænger sammen, og de her mange spørgsmål, der bliver stillet, er sådan noget fuldstændigt latterligt og ligegyldigt.”* (Interview 2).

Analysen viste hvordan deltagerne som de eneste kønsnonkonforme personer i familien blev en fysisk udstillingsgenstand, for hvad det vil sige at være ikke-binær. Og at kønsidentitet stod tydeligere frem, end hvem de var som personer.

I tilknytning til teorien kan Nox' oplevelse af sit køn som værende eksotisk forstås som et udtryk for, at ikke-binær kønsidentitet er en subversiv gøre af sit køn, der derfor stikker ud fra normen og bliver eksotisk.

Der ses her en dualitet i, at deltagerne ønsker at blive mødt i deres kønsidentitet, men samtidig skal den behandles som værende “ingenting” og gå ubemærket hen. Der sameksisterer en velmenende støtte fra familien med en manglende forståelse for kønsidentitet. I den sociale udveksling bliver dette et krav på forklaring og oplysning. På sin vis kan dette tolkes positivt, som at den ikke-binære person ses som værende vidende, og i en

velmenende handling forsøger familien at skabe mening. Ifølge teorien kan behovet for information også afspejle, at familien ikke forstår køn og identitet uden for den heteroseksuelle matrice (Butler 1990). Det at have en ikke-binær kønsidentitet bliver en normbrydende, subversiv handling, der ikke giver mening for familien, fordi kønnet gøres forkert i forhold til de cisnormative logikker. Ikke-binær kønsidentitet – at gøre køn “forkert” ift. normerne – bekræfter køn som en performativ handling. Fordi kønsidentiteten bryder med de cisnormative forventninger til køn, forsøger familien at skabe mening i det. Ikke-binære personer dekonstruerer her forståelsen for køn, og er med til at udvide den binære kønskategori. Dualiteten i at ville mødes i sin kønsidentitet, men at den ikke skal fylde noget, viser en spænding i processen med at omskrive kønnede forventninger og i reformuleringen af normerne.

Familiens anerkendelse af deres barn ses her som en forhandling, der i dette tilfælde også er betinget af oplysning. Accepten vil dermed altid være ufuldstændig, når den betinges af en ubegrænset tilgang til en queer encyklopædi i form af barnet, og det kan siges at være en til tider udnyttende relation. Når familien støtter, men samtidig lægger beslag på et oplysningsarbejde, bliver den ikke-binære person også en repræsentant for ikke-binær kønsidentitet. Den ikke-binære person kan dog aldrig formidle oplevelsen fra en heterogen gruppe, og derfor kan kravet opfattes som ufuldstændigt opfyldt.

5. Diskussion

5.1 Centrale resultater med kobling til teori og forskning

Kortlægningen af forskningsfeltet viste os, at vi ikke ved nok om ikke-binæres erfaringer isoleret fra binære transoplevelser. I eksisterende studier om ikke-binære personer og deres familie, var fokus på unges oplevelser med at springe ud til familien. Da det kom til queer familieforskning var der en tendens til at fokusere på homoseksuelles oplevelser med den selvvalgte familie og reproduktive rettigheder, der holdes op imod heteronormen. I litteraturen så jeg derfor en mangel i forskning om, hvordan voksne ikke-binære personers familiære relationer er.

Resultatet af dette studie skal forstås i konteksten af kvalitative gruppeinterviews, hvor viden er relationelt skabt. Dataen er ikke blot indsamlet gennem interview, den er opstået i interaktionen mellem deltagerne, der i interviewsituationen delte og byggede videre på hinandens erfaringer. Det betyder, at dataen ikke skal anses som værende individuelle, uafhængige fortællinger, men tværtimod som situerede erfaringer produceret i et socialt rum. Resultaterne afspejler derfor ikke kun deltagerne individuelle erfaringer med deres familier, men netop også en fælles meningsskabelse af, hvad det vil sige at være ikke-binær person i sin ikke selvvalgte familie.

Resultaterne i dette studie peger på, at familien er med til at reproducere hetero- og cism normative strukturer. Dette er analyseret ud fra Butlers (1990) heteroseksuelle matrice, der har vist, at familien ikke er en isoleret enhed, men foregår i det samfund, som vi lever i. Derfor er det ikke overraskende, at kønnede normer, som eksisterer i samfundet, ligeledes også gør sig gældende i familien. Når det kommer til studiets overordnede problemformulering, der spørger, hvordan ikke-binære personer udfordres af – og selv er med til at udvide – forventninger til køn, viser resultaterne, at deltagerne især oplevede begrænsede muligheder gennem familiens kønnede sprogbrug. For familien var både det, at omstille sig til deltagerne selvvalgte navne, men specielt også at anvende kønsneutrale pronominer, udfordrende. Det ledte til at deltagerne oplevede familien som ikke anerkendende over for deres ikke-binære kønsidentitet. Dette resultat taler ind i hvad forskningen viste om, at kønnet sprogbrug begrænser ikke-binæres muligheder for at opleve bekræftelse af deres kønsidentitet (Benato et al. 2024; Feketova & Raviv 2025; Taylor et al.

2019). Hvad der er vigtigt at forstå ved dette resultat er dog, at familien viser sig som værende et produkt af samfundet, hvor normer også her er allestedsnærværende. Derfor kan kønnede forventninger til ens børn, formodentlig ikke slippes fra det ene sekund til det andet. Med resultaterne forsøger dette studie at fortælle, at normer er så dybt indlejret, at de at svære at aflære. Hvis familien vil rumme ikke-binære familiemedlemmer, skal de aktivt tage stilling til at forsøge at udvide eller modarbejde kønnede normer.

Resultaterne har hjulpet med at besvare underspørgsmålet om, hvilken betydning (manglen på) accept har for ikke-binæres levevilkår. Studiet viser, at manglende anerkendelse har relationelle konsekvenser i form af at visse deltagere har valgt at afbryde kontakten til deres familiemedlemmer, og finde tryghed i andre fællesskaber. Det er i tråd med hvad litteraturen allerede har vist os i queer familieforskning om brud til ophavet, men med tilvælgelse af en selvvalgt, queer familie i forbindelse med queer familiedannelse (Dyer & Mecija 2022; Chen 2024; Zhang & Chen 2023). Når manglen på accept førte til konsekvenser for relationen, resulterede det yderligere i internaliserede følelser af ensomhed, distance eller ekskludering fra familien. Social tilbagetrækning, indre konflikter og oplevelsen af afvisning er emner, som forskningen om ikke-binære personer også fandt frem til (Grishow-Schade et al. 2023; Taylor et al. 2019).

Til trods for manglende anerkendelse viser resultaterne også, at nogle af deltagerne alligevel valgte at bevare kontakten til familien, men at se dem i minimalt omfang. Alligevel at holde kontakten, viser ligesom den eksisterende forskning, at slægtskab kan være et så vigtigt sted for familiær omsorg, at disse familiebånd fastholdes til trods for manglende anerkendelse af normbrydende identitet (Chandra 2024; Mizielińska & Stasińskas 2018). Resultater for dette studie bidrager til den eksisterende queer teoretiske forståelse af familie og slægtskab med, at familien vi fødes ind i, ikke kun er et ambivalent og sorgfuldt sted, hvori båndene brydes. Familien og familiemedlemmer kan også være et vigtigt element i anerkendelse og støtte. Det viste sig f.eks. ved at alle deltagere også oplevede støttende familiemedlemmer, der var en stor kilde til bekræftelse af deres kønsidentitet. Ved brug af Butlers teori om performativitet og subversive handlinger viser resultatet, at ikke-binære personer med gentagelse af deres normbrydende handlinger selv er med til at udvide normerne for køn. Derudover kan familiemedlemmer ved allyship og anerkendelse af deres ikke-binære familiemedlems kønsidentitet også bidrage til reformuleringen af normerne. Dette resultat udfordrer den eksisterende queer familieforskning, da handlekraften ikke kun placeres hos det ikke-binære individ selv, men at støttende familiemedlemmer også kan tage del i udvidelsen af kønnede

normer. Anerkendelse af ikke-binær kønsidentitet kan ved blot ét familiemedlems allyship potentielt brede sig som ringe i vandet til andre familiemedlemmer. Derfor spiller støttende familiemedlemmer ikke kun en del i af udvide normer i familien, fordi når de taler den marginaliserede sag, er de i sig selv *også* med til at udfordre de eksisterende kønsnormer i familien.

Studiet fandt en dualitet i, at ikke-binær kønsidentitet har stor betydning for deltagerne, samtidig med at den i relationen til familien ikke måtte fylde eller ændre relationen. Dette kan forstås som en spænding mellem ønsket om at udfordre kønnede normer og behovet for at opretholde den familiære relation. Denne spænding kan ses som en afspejling af de gennemgribende kønsnormer i samfundet, hvor det bliver tydeligt, at ikke-binære personer ikke kun destabiliserer normer, men også er nødt til at navigere inden for dem. Spændingen kan derfor også forstås som et udtryk for udmattelse ved at stå alene med en normbrydende kønsidentitet og håndtere de cisnormative begrænsninger, der findes i familien.

I dualiteten ligger der et ønske i at blive set og anerkendt som et menneske, men at det ikke skal have al fokus. Bag en queer kønsidentitet er der også et individ, der gerne vil mødes i deres kvaliteter og egenskaber, før deres normbrydende identitet. Vi kan anvende dette fund til at forstå, at familien har vigtig betydning i anerkendelse af et ikke-binært familiemedlem, men at familien skal huske at se mennesket. Det betyder dog ikke, at der i familien slet ikke skal tales om den ikke-binæres kønsidentitet. Tværtimod, hvis de "rette" spørgsmål stilles – f.eks. hvordan køn og trivsel opleves af den ikke-binære i familien, og hvordan familien kan ændre deres handlinger – så kan familien som enhed lære at imødekomme disse behov. Spørgsmål, der hverken eksotiserer eller kræver en queer wikipediafortælling er gode udgangspunkter. Dette kan videre anvendes til den bredere oplysning om ikke-binær kønsidentitet, når eksempelvis information videreformidles til familie, på skoler, i kommuner, i sundhedssektoren o.l. Ligesom det længe har været for seksuelle minoriteter, er der en presserende opgave i at afmystificere og aflive myter om ikke-binær kønsidentitet. Samtidig med at formidle, at støttende familie har afgørende effekt på den ikke-binæres mentale helbred. Må dette derfor være en opfordring til familier til selv at opsøge viden, selvgranske egne handlinger og at adspørge sit ikke-binære familiemedlem, på hvilke måder familien kan ændre sin adfærd og vise sin støtte. Det kan ultimativt skabe en følelse af at den ikke-binære person er en del af familien, hvilket har positiv indflydelse på familien kollektivt set.

En vigtig ting at nævne er, at kønnede normer i samfundet ikke kun påvirker og begrænser ikke-binære personer. Alle mennesker begrænses af kønnede forventninger til deres køn.

Derfor kan dette studie også være en inspiration til, at alle mennesker kan få gavn af at udfordre og udvide normerne for køn. Ingen skal selv censurere sig selv for at passe ind i en kønsnorm og alle fortjener at leve et liv fri for begrænsninger skabt af binære køns kategorier.

5.2 Studiets begrænsninger og videre forskning

Dette studie har et lille udvalg med få deltagere, og kan derfor ikke generaliseres til at sige noget om, hvordan alle ikke-binære personer oplever deres familiære relationer. Crang & Cook (2007: 94) skriver at alt fra 6-12 personer er normalt ved et fokusgruppeinterview, men O'Reilly (2009: 80) anbefaler 4-12 personer. Som følge af afbud deltog der to personer i hvert interview, hvilket havde metodiske konsekvenser for gruppedynamikken. Samtalerne fik et mere dialogisk præg, hvor interaktionerne bestod af få eller ingen uenigheder. Dataen afspejler derfor i højere grad et samspil mellem to personer, end dynamikken normalvis er i en fokusgruppe. Den lille gruppe betød, jeg var mere aktiv som samtaledeltager. Det kan have haft den metodiske fordel, at deltagerne følte sig mere trygge og derfor delte mere personlige erfaringer, end hvis det havde været en større gruppe. Omvendt kan det have indskrænket variationen i perspektiverne, hvilket kan have forårsaget, at materialet ikke afspejler de typiske dynamikker, som der kunne forventes i fokusgruppeinterview. Til gengæld har hver deltager fået mere taletid og mulighed for refleksion, og kan derfor have delt mere detaljerede eller sårbare fortællinger. Deltagerne kan også have haft lettere ved at opbygge en relation og tillid imellem sig. Materialet er derfor specielt velegnet til at lave dybdegående analyse af ikke-binære personers oplevelser og deres følelsesmæssige og relationelle forhold til deres familie.

Fordi det metodisk blev et mere dialogbaseret interview og derfor mindre gruppedynamik end ved et traditionelt gruppeinterview, er det en anden type af data, der blev muliggjort i dette studie. Det har krævet en anden type af analytisk opmærksomhed fra min side. Materialet viser mig, at empirisk indsamlingsarbejde kan afvige fra metodiske praktikker, men at afvigelser og andre måder dataen udarbejder sig på også er anvendelige. Ved en kvalitativ tilgang derimod, er dette studie gået i dybden med de situerede erfaringer, der skildres, hvilket jeg ser stemmer overens med en standpunktsfeministisk tilgang.

En begrænsning for studiet er, at deltagerne består af en delvis homogenitet. Alle deltagere er i alderen 20-45 år og bosiddende i Danmarks større byer. Det vil sige, at erfaringer fra

midaldrende og ældre ikke-binære personer, samt ikke-binære personer der bor på landet, ikke er fanget. Som forskningsfeltet kortlagde, så findes der generelt lidt forskning omkring ikke-binære personer, og endnu mindre i en dansk kontekst. I en dansk kontekst kunne det derfor være interessant at undersøge ikke-binæres relationer til familien på en større skala, men også generelt at kortlægge hvad angår omfanget af ikke-binære personer, aldersfordeling og demografi.

Dette studie har ikke undersøgt intersektioner som familiens klasser, køn etnicitet, uddannelsesbaggrund eller andre tilhørsforhold, der kan have haft indflydelse på, i hvilken grad familiemedlemmer accepterede den ikke-binære person. Studier har heller ikke kortlagt ikke-binære personers faktiske performative handlinger af deres køn i de familiære relationer. Studiet har ikke fanget førstehåndsforhandlinger af deres køn, eller familiens afvisning deraf. Det kan være en metodisk svaghed for studiet, at jeg ikke har observeret det performative køn i familien. Som fremtidig forskning kunne det være interessant at observere familier og genforhandlingerne af køn, der finder sted. Sådant en observation er et større arbejde, og var for dette studie ikke relevant for at afdække, hvordan ikke-binære personer selv oplever deres køn i relation til deres familie.

6. Konklusion

Ikke-binære personer oplever gennem sproglige praksisser en manglende accept af deres kønsidentitet. Familiens manglende accept skal ses i lyset af, at familien er en del af det samfund, de lever i, og er med til at reproducere cis- og heteronormative forventninger til køn. Når ikke-binære personer oplever manglende accept fra deres familie, har det konsekvenser for familiedynamikken, til en grad hvor de relationelle bånd påvirkes. Det har konsekvenser for ikke-binære personer, der lever med afsavnet af anerkendelse og familiære bånd, hvilket internaliseres til følelser af ensomhed, fremmedgørelse og ekskludering, der kan have stor indflydelse på deres levevilkår.

Omvendt var visse familiemedlemmer og deres allyship en stor kilde til anerkendelse af deltagernes ikke-binære kønsidentitet, der havde positive konsekvenser for deres levevilkår. Dette afspejlede sig i familiedynamikken i form af, at de familiemedlemmer blev valgt aktivt til.

Ikke-binære personer udfordres af både cis- og heteronormer i familiens sprogbrug og deres forventninger til køn, partnere og opførsel. Ved deres blotte eksistens, performer ikke-binære deres køn på måder, der stikker uden for normen og samtidig skaber rum for at udvide og forandre de selvsamme normer.

7. Referencer

Benato, Raf, Fraser, Jennifer & White, Francis (2024) Getting beyond peeing and pronouns: living non-binary gender in higher education. *Journal of gender Studies*. 33 (5): 698-710.

Tilgængelig på: <https://doi.org/10.1080/09589236.2024.2334067>

Braun, Virginia & Clarke, Victoria (2022) *Thematic Analysis. A Practical Guide*. London: SAGE Publications Ltd.

Browne, Kath & Nash, Catherine (2016) *Queer Methods and Methodologies: Intersecting Queer Theories and Social Science Research*. New York: Routledge.

Burgwala, Aisa, Gvianishvili, Natia, Hård, Vierge, Kata, Julia, Nieto, Isidro, Orre, Cal, Smiley, Adam, Vidic, Jelena & Motmans, Joz (2019) Health disparities between binary and non binary trans people: A community-driven survey. *International journal of transgenderism*, 20 (2–3): 218–229. Tilgængelig på:

<https://doi.org/10.1080/15532739.2019.1629370>

Butler, Judith (1990 [2010]) *Kønsballade: Feminisme og subversion af identitet*. 3. udgave. Oversætter T. Houborg. København: forlaget THP.

Chandra, Shiva (2024) The persistence and endurance of blood family. *Sexualities*. 27(3): 438-456. Tilgængelig på: <https://doi.org/10.1177/13634607221092395>

Chen, Jung (2024) Taiwanese Gay Fathers' Queer Family Making: Toward a Temporal-Relational Path. *LGBTQ+ Family: An Interdisciplinary Journal*. 2024, 30(1): 35-54. Tilgængelig på: <https://doi.org/10.1080/27703371.2023.2262425>

Crang, Mike & Cook, Ian (2007) *Doing Ethnographies*. London: SAGE Publications Ltd.

Dalen, Monica (2015) *Intervju som metod*. Oversat af B. & E. Kärnekull. 2. udgave. Malmö: Gleerups.

Dowers, Eden, White, Carolynne, Cook, Kay, & Kinglsey, Jonathan (2020) Trans, gender diverse, and non-binary adult experiences of social support: A systematic quantitative literature review. *International Journal of Transgenderism*, 21(3): 242–257. Tilgængelig på: <https://doi.org/10.1080/26895269.2020.1771805>

Dyer, Hannah & Mecija, Casey (2022) Affective belonging, family photography and the reparative practices of queer parenting. *Psychoanal Cult Soc* 27: 145–162. Tilgængelig på: <https://doi.org/10.1057/s41282-022-00270-8>

Eldén, Sara (2020) *Forskningsetik: Vägval i samhällsvetenskapliga studier*. Lund: Studentlitteratur.

Engels, Friedrich. (1884 [2010]) *The Origin of the Family, Private Property and the State*. Oversætter: A. West. London: Penguin.

Europa-Parlamentet og Rådet (2016). Europa-Parlamentets forordning (EU) 2016/679 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger. Tilgængelig på: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj?locale=da> (Tilgået 25. maj 2026).

Feketova, Lucia & Raviv, Limor (2025) The inescapable cage of a man and a woman: Experiences of non-binary people with gender identity (non-)affirmation in the context of a gendered language. *International Journal of Transgender Health*. 1-26. Tilgængelig på: <https://doi.org/10.1080/26895269.2025.2544022>

Foucault, Michel (1976 [1994]) *Viljen til viden. Seksualitetens historie I*. Oversætter S. Olesen. Frederiksberg: Det lille forlag.

Freeman, Elizabeth (2007) *Queer Belongings*. Haggerty, E. (red) (2007) *A companion to lesbian, gay, bisexual, transgender, and queer studies*. Malden, MA: Blackwell.

Frisch, Morten, Moseholm, Ellen, Andersson, Mikael, Andersen, Josefine, Graugaard, Christian (2019) *Sex i Danmark. Nøgletal fra Projekt SEXUS 2017-2018*. København: Statens Serum Institut og Aalborg Universitet. Tilgængelig på:

https://files.projektsexus.dk/2019-10-26_SEXUS-rapport_2017-2018.pdf (Tilgået 27. april 2026).

González-López, Gloria (2023) Queer family intimacies: sex and love between primos in Mexico. *Sex Education*. 23(2): 176–183. Tilgængelig på:
<https://doi.org/10.1080/14681811.2022.2084063>

Government Equalities Office (2018) *National LGBT Survey*. Research Report. Manchester: Department for Education. Tilgængelig på:
https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/721704/LGBT-survey-research-report.pdf (Tilgået 25. maj 26).

Grishow-Schade, Loran, Hillier, Amy, Gzesh, Ari, Thompson, Michelle (2023) Breadcrumbs for Family: How Gender Nonconforming, Non-Binary, and Transgender Adults Give and Receive Gender Messages. *LGBTQ+ Family: An Interdisciplinary Journal*, 19(4): 310–326. Tilgængelig på: <https://doi.org/10.1080/27703371.2023.2208046>

Halkier, Bente (2020) Fokusgrupper. Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red.) *Kvalitative metoder: en grundbog*. S. 167-184. 3. udgave. København: Hans Reitzels Forlag

Haraway, Donna (1988) Situated knowledges: The science question in feminism and the privilege of partial perspective. *Feminist Studies*, 14(3): 575-599.

hooks, bell (1984) *Feminist Theory. From Margin to Center*. Boston: South End Press

Jaggar, Alison (red.) (2013). *Just methods: an interdisciplinary feminist reader*. Anden udgave. Boulder, Colorado: Paradigm Publishers.

Kolankiewicz, Marta, Liinason, Mia & Sager, Maja (red.) (2024) *Genusvetenskapliga forskningsmetoder*. Lund: Nordic Academic Press.

Lévi-Strauss, Claude (1969) *The elementary Structures of Kinship*. Oversat af Bell, Sturmer Needham. Boston: Beacon Press.

McCann, Edward, Donohue, Gráinne, & Brown, Michael (2021) Experiences and Perceptions of Trans and Gender Non-Binary People Regarding Their Psychosocial Support Needs: A Systematic Review of the Qualitative Research Evidence. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(7), 3403. Tilgjengelig på:

<https://doi.org/10.3390/ijerph18073403>

Mizielińska, Joanna & Stasińska, Agata (2018) Beyond the Western gaze: families of choice in Poland. *Sexualities* 21(7): 983–1001. Tilgjengelig på:

<https://doi.org/10.1177/136346071771>

Monro, Surya (2019) Non-binary and genderqueer: An overview of the field. *International Journal of Transgenderism*. 20(2–3): 126–131. Tilgjengelig på:

<https://doi.org/10.1080/15532739.2018.1538841>

O'Reilly, Karen (2009) *Key Concepts in Ethnography*. London: SAGE Publications Ltd

Sachs, Aaron (2023) Family Pictures: The Queer Relationalities of Multigenerational Queer Family. *Journal of Homosexuality*, 70(1): 111–134. Tilgjengelig på:

<https://doi.org/10.1080/00918369.2022.2121194>

Taylor, Jessica, Zalewska, Agnieszka, Gates, Jennifer, & Millon, Guy (2019) An exploration of the lived experiences of non-binary individuals who have presented at a gender identity clinic in the United Kingdom. *International Journal of Transgenderism*. 20 (2-3): 195-204.

Tilgjengelig på: <https://doi.org/10.1080/15532739.2018.1445056>

Todd, Maureen & DiGregorio, Nikki (2025) Non-Binary Identity Development: A Retrospective Exploration of Family Support. *LGBTQ+ Family: An Interdisciplinary Journal*. 21 (3): 223–237. Tilgjengelig på: <https://doi.org/10.1080/27703371.2024.2402290>

Vetenskapsrådet (2024) God forskningssed 2024.

<https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2024-10-02-god-forskningssed-2024.html>.

(Tilgået 2. maj 2026).

Weston, Kath (1997). *Families we choose: Lesbians, gays, kinship*. New York: Columbia University Press.

Zhang, Dacheng & Chen, Yea-Wen (2023). “There is not just one way of doing it”: A queer intercultural analysis of same-sex adoptive parents’ (dis-)identifications with family-making. *Journal of International and Intercultural Communication*. 16 (4): 317–335. Tilgængelig på: <https://doi.org/10.1080/17513057.2022.2157037>

8. Interviews

8.1 Interview 1

Afholdt den 31.03.2026, i København.

Antal deltagere: 2 personer - Siv og Kian.

Varighed: 01:53:04

8.2 Interview 2

Afholdt den 06.04.2024, online interview.

Antal deltagere: 2 personer - Adi og Rue.

Varighed: 02:03:54

8.3 Interview 3

Afholdt den 09.04.2026

Antal deltagere: 2 personer - Nox og Cassandra.

Varighed: 02:35:30

9. Bilag

9.1 Bilag 1: Interviewguide

Introduktion

Formål med studiet:

- Undersøge ikke-binæres oplevelse af deres families (manglen på acceptance) og de konsekvenser det har.
 - I har meldt jer til, fordi I identificere jer med en anden kønsidentitet end mand eller kvinde
- Personlig relevans, ønsker at bidrage til materiale og forskning på dansk om det at identificere sig uden for kønsbinariteten
- Magtubalance mellem mig og jer, da jeg får det ud af det, at det er en del af min uddannelse – I deltager frivilligt.
- Gruppe: fællesskab baseret på vores normbrydende identiteter, skabe styrkelse og oplevelsen af tilhørighed

Samtykke:

- Fordi vi taler om vores kønsidentitet, der er personoplysninger af særlig følsom karakteret → underskrive to samtykkeerklæringer
- Samtykkeerklæringen I får har mine kontaktoplysninger på, I må altid kontakte mig
- Kan til enhver tid trække jeres samtykke tilbage
- Kan altid melde pas på spørgsmål
- Kan til enhver tid afbryde jeres deltagelse i studiet, hvorefter jeg med øjeblikkelig virkning sletter alt materiale omhandlende din deltagelse, og anvender ikke noget i mit projekt

Formalia:

- Anvendelse til BA
- Optages → opbevares det på en ekstern harddisk
- Optagelsen nedskrives til tekstformat → afidentificerer jeres identiteter → lydfil slettes efter efter bestået bachelor
- Udgives internt på Lund Universitets portal, derfra kan jeg dele
- Resultaterne kan blive anvendt af mig senere i andre sammenhæng ved f.eks. præsentation af materiale
- Har I spørgsmål til studiet?

Format gruppeinterview:

- Først præsentationsrunde
- Tre dele: del 1 spørgsmål og lytten
- Jeg stiller et spørgsmål → I lytter på hinanden som svarer på skift, må altid melde pas.

- Del 2: Gruppe snak om forskellige emner - jeg stiller spørgsmål men I byder ind.
- Del 3: styrkelse af egen identitet

Interview

Navneskilte med pronominer - I bliver anonyme, men for at vi kan tale med hinanden her, bruger vi det.

START OPTAGELSE

Præsentationsrunde

1. Kan I fortælle jeres navn, alder og ønskede pronominer?

Del 1: Indledende

2. Hvor er I vokset op henne?
3. Kan I fortælle hvad jeres kønsidentitet er?
4. Hvordan forberedte I jer på at fortælle jeres familie omkring jeres kønsidentitet?
5. Hvordan fortalte I jeres familie omkring jeres kønsidentitet?
6. Hvordan reagerede jeres familie, da I meldte jeres kønsidentitet ud?
7. Hvordan har det påvirket jeres selvfølelse?
8. Hvordan ville I have ønsket, at de reagerede dengang?
9. Hvordan tror I, at jeres families baggrund har påvirket deres forståelse/accept - eller eller manglen på? (kultur, religion, opdragelse)
10. Har nogle familiemedlemmer være mere eller mindre accepterende end andre?
 - Hvordan har den forskel påvirket jer?

Del 2: Gruppensnak

11. Hvordan oplever I at jeres kønsidentitet udfordrer traditionelle forestillinger om familien?
12. Hvordan påvirker jeres kønsidentitet familiodynamikker?
 - I mødet med jeres forælder - søskende - andre familiemedlemmer?
 - Familiebegivenheder
14. Hvilke konsekvenser har jeres kønsidentitet for samspillet imellem jer?
15. Hvordan bidrager I til anden forståelse af familietitler i familien?
Forældre/barn, søskende, nevø/niecer, fætter/kusine osv.
16. Hvordan føler I jer bekræftet i jeres kønsidentitet i relation til jeres familie?
 - Hvilke konsekvenser har det for jer når de bekræfter jeres kønsidentitet?
 - Hvordan får det jer til at føle?
17. På hvilke måder oplever I, at jeres familie ikke accepterer jeres kønsidentitet?
 - Hvilke negative konsekvenser har det for jer, når de ikke accepterer jeres kønsidentitet?
 - Hvordan får det jer til at føle ift. jeres familie?
 - Ensomhed, skam o.l.
18. Hvordan oplever I forskellige relationer til forskellige familiemedlemmer påvirker deres accept eller manglen på accept? (hierarkier/magt forældre-barn, søskende, ældre/yngre)

19. Hvordan ville I ønske, jeres familie accepterer jeres kønsidentitet?

Del 3: Afsluttende del - Øvelser med fokus på forandring og styrkelse af egen identitet

Færdiggør sætningen: Udsagn som I skal færdiggøre

- At være non-binær i min familie betyder for mig...
- At blive mødt af min familie med mit valgte køn/pronominer/navn betyder for mig...
- Næste gang min familie kan jeg
 - “jeg bliver kaldt navn og bruger pronominer.”

Fælles refleksion øvelse: “mig i min familie i fremtiden”

Øvelse der skal minde os om, at vores identitet er gyldig selvom at andre ikke forstår den.

Mind-map over ting, der bekræfter os.

(Vi skriver alle vores tanker på post-it, på skift præsenterer og laver et fælles mind map på væggen/tavlen)

- Hvad kan jeg gøre/sige, for at opleve bekræftelse fra min familie?

Dette mind-map er idéer til os alle, som vi kan bruge og vende tilbage til, når vi har behov for at validere vores egen kønsidentitet.

Afslutning:

- Så er vi nået afslutningen
- To sidste spørgsmål:
 - Hvordan har I oplevet at svare på spørgsmålene i dag i en gruppe fremfor at have deltaget alene og skulle svare individuelt?
 - Er der noget, I gerne vil tilføje, som vi ikke har talt om?
- Omsorg for jer selv
 - Medvirken og refleksion kan ruske op i oplevelser, som kan være svære at håndtere selv, så hvis I går herfra selv eller senere oplever nedtrykthed vil jeg opfordre til, at I griber ud og taler med nogen, I stoler på eller rækker ud
- Tak for jeres deltagelse og tid
- Huske samtykkeerklæringerne
- Jeg kommer til at præsentere mit projekt hos LGBT+ Danmark senere på året, så hvis I er nysgerrige, må I meget gerne sende mig en mail eller sms, hvor I skriver, I gerne vil inviteres, så jeg lovligt gemmer jeres kontaktoplysninger til deling af eventet

9.2 Bilag 2: Invitation til interview

**nonbinary
iNTERVIEW**

**JEG SØGER
IKKE-BINÆRE* DELTAGERE I ALLE
ALDRE TIL GRUPPEiNTERVIEW**

Du skal have lyst til at fortælle om din oplevelse af din families** accept af din kønsidentitet eller manglen på samme i en gruppe med 2-3 andre.

HVORNÅR OG HVOR?

Onsdag 8. april
torsdag 9. april
15:00-16:30

LGBT+ Danmark
Vestergade 18E, 2.
sal, 1456 København

HVEM, HVAD OG HVORFOR?

Jeg hedder Ro,
Jeg er 31 år og er
ikke-binær.

Jeg læser Gender
Studies på Lund
Universitet, og
skriver bachelor om:

ikke-binære
personers oplevelse
af deres families
accept eller
manglen på samme.

KONTAKT MiG:

Ro Skouboe
rohansko@proton.me
Tlf.nr.: 26 11 48 51

* Din kønsidentitet
behøver ikke være
"ikke-binær" den kan
også omfatte, men skal
ikke være begrænset til
følgende identiteter;
gender queer, gender
fluid, pankønnet,
noitres, omnikønnet,
intergender,
nonkonform, androgyn,
demi m.m. Så længe du
hverken identificerer dig
som hverken kvinde
eller mand.

** Familie = dem som
var tilstede under din
opvækst eller var de
primære socialiserings
personer. Det kan være
men er ikke udelukket
til: de nærmeste
omsorgspersoner,
biologisk/ikke biologisk
familie,
myndighedspersoner
eller værger.

DiN DELTAGELSE ER:

- Anonym
- Du bliver afidentificeret
- Du kan altid svare pas på spørgsmål
- Du har på ethvert tidspunkt ret til at afbryde din deltagelse i projektet, og alle oplysninger og materiale om dig slettes med omgående virkning

Kære jer

Jeg hedder Ro, jeg er 31 år og ikke-binær. Jeg læser Gender Studies på Lund Universitet og jeg skriver bachelor om ikke-binære personers oplevelse af deres families accept eller manglen på samme.

Jeg leder efter ikke-binære* personer i alle aldre som kunne have lyst til at deltage i et gruppeinterview, hvor vi sammen deler vores erfaringer om vores familiers** modtagelse af og forståelse af vores køn.

*Din kønsidentitet behøver ikke være "ikke-binær" den kan også omfatte, men skal ikke været begrænset til følgende identiteter; gender queer, gender fluid, pankønnet, noitres, omnikønnet, intergender, nonkonform, androgyn, demi m.m. Så længe du hverken identificerer dig som hverken kvinde eller mand.

**Familie = dem som var tilstede under din opvækst eller var de primære socialiserings personer. Det kan være men er ikke udelukket til: de nærmeste omsorgspersoner, biologisk/ikke biologisk familie, myndighedspersoner eller værger.

Jeg forstår, at det kan være et svært emne at tale om – for mig selv inklusiv. Derfor mener jeg, det er vigtig viden at indsamle, så vi kan dele og hele i fællesskab.

Interviewene foregår:

Onsdag den 8. april 2026 eller torsdag den 9. april 2026 - begge dage kl. 15.00-16.30
I LGBT+ Danmarks medborgerhus, [Vestergade 18E, 2. sal, 1456 København](#). Lokalerne er tilgængelig med elevator og rampe ved behov. Hvis du har tilgængelighedsspørgsmål, så kontakt mig endelig.

Din besvarelse er:

- Anonym
- Du vil blive afidentificeret
- Du kan altid svare pas
- Du er på ethvert tidspunkt i din fulde ret til at afbryde din deltagelse i projektet, hvorefter jeg vil slette alle oplysninger og materiale om dig.

Har du lyst til at deltage i et gruppeinterview, sammen med mig og 2-3 andre? Skriv til mig! Det er et gruppeinterview, hvor jeg stiller spørgsmål, hvorefter vi alle har tid til at tænke over et svar. Derefter deler vi hver især vores tanker.

Jeg kan desværre ikke tilbyde nogen former for honorar for din deltagelse. Skriv gerne til mig, hvis du har nogle spørgsmål.

De bedste hilsner fra

Ro Skouboe rohansko@proton.me

Tlf.nr.: 26 11 48 51

9.3 Bilag 3: Samtykkeerklæring

LUNDS
UNIVERSITET

Ansvarlig studerende:

Ro H. Skouboe

rohansko@proton.me

+45 26 11 48 51

Samtykkeerklæring for deltagelse i bachelorprojekt ved det Samfundsvidenskabelige Fakultet

Jeg giver mit samtykke til at medvirke frivilligt i bachelorprojektet "Ikke-binær kønsidentitet i den normative familie".

Projektet indsamler personoplysninger i forbindelse med at interviewdeltagerne tilkendegiver deres kønsidentitet samt fortæller om udfordringer for deres familie at forstå ved deres kønsidentitet, hvilke konsekvenser det har for familiedynamikken samt hvordan ikke-binære beriger og/eller udfordrer den normative familie.

Deltagere i projektet har på ethvert tidspunkt ret til at afbryde deres medvirken i studiet, hvorefter oplysninger og materiale omhandlende givne deltager slettes med omgående virkning.

BEHANDLING AF PERSONOPLYSNINGER

Følgende personoplysninger bliver behandlet:

- Navn
- Alder
- Kontaktoplysninger (telefonnummer eller mailadresse).

Følgende personoplysninger af særlig følsom karakter bliver behandlet:

- Kønsidentitet

Personoplysninger behandles på følgende måde:

Alle indsamlede personoplysninger behandles anonymt og fortroligt. Deltagere i projektet afidentificeres. Personoplysninger opbevares forsvarligt på ekstern harddisk (og dermed ikke

på kommercielle cloud-tjenester). Personoplysninger slettes efter projektets vurdering ved bacheloreksamen. Personoplysninger deles ikke med tredjepart.

ANSVARLIG FOR PERSONOPLYSNINGER

Lunds universitet, Box 117, 221 00 Lund, med organisationsnummer 202100-3211 er personoplysningsansvarlig. Du finder Lunds universitets integritetspolicy på www.lu.se/integritet

DINE RETTIGHEDER

Du har ret til at få information om de personoplysninger, vi behandler om dig. Du har også ret til at få fejlagtige personoplysninger om dig selv rettet. Hvis du vil klage over vores behandling af dine personoplysninger, kan du kontakte vores databeskyttelsesombud via dataskyddsbud@lu.se

Du har ret til at indgive klagemål til tilsynsmyndigheden (Integritetsbeskyttelsesmyndigheden, IMY) hvis du mener, at vi behandler dine personoplysninger på en fejlagtig måde.

Jeg giver mit samtykke til at medvirke i “Ikke-binær kønsidentitet i den normative familie”.

Sted	Underskrift
Dato	Navn (for tydelighedens skyld)